

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE
Nr 8/2010 (2354) Rok LI 21.2.2010

Oędzie
Benedykta XVI
na **Wielki Post**

I Niedziela Wielkiego Postu
**Bądźmy świadkami
miłości**

**Tydzień
Miłosierdzia**

Odezwa Rektora PMK

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

fot. G. Jędrzejowska

ORĘDZIE OJCA ŚWIĘTEGO BENEDYKTA XVI NA WIELKI POST 2010

„Jawną się stała sprawiedliwość Boża (...) przez wiarę w Jezusa Chrystusa”

(Rz 3, 21-22)

Drodzy bracia i siostry!

Każdego roku przy okazji Wielkiego Postu Kościół zachęca nas do szczerego przeanalizowania własnego życia w świetle wskazań Ewangelii. W tym roku pragnę wam przedstawić parę refleksji, dotyczących rozległego zagadnienia sprawiedliwości, obierając za punkt wyjścia słowa św. Pawła: „Jawną się stała sprawiedliwość Boża (...) przez wiarę w Jezusa Chrystusa” (Rz 3, 21-22).

Sprawiedliwość: *dare cuique suum*

Najpierw poświęć trochę miejsca znaczeniu pojęcia „sprawiedliwość”, które w języku ogółu jest tożsame z wymogiem, by „dać każdemu to, co mu się należy” – *dare cuique suum*, zgodnie ze słynną formułą Ulpiana, rzymskiego prawnika z III w. W rzeczywistości jednak ta klasyczna definicja nie precyzuje, czym jest owo *suum*, które należy każdemu zapewnić. To, czego człowiek najbardziej potrzebuje, nie może być zagwarantowane przez prawo. By mógł on cieszyć się pełnią życia, potrzebuje czegoś głębszego, co może mu być dane tylko darmo; moglibyśmy powiedzieć, że człowiek żyje miłością, którą może mu dać jedynie Bóg, bo stworzył go na swój obraz i podobieństwo. Z pewnością przydatne są i konieczne dobra materialne – Jezus sam zresztą uzdrawiał chorych, karmił tłumy, które za Nim chodziły, i niewątpliwie potępia obojętność, która również dziś skazuje setki milionów istot ludzkich na śmierć z powodu braku żywności, wody i lekarstw – jednak sprawiedliwość „w rozdzielaniu” nie daje człowiekowi całego należnego mu *suum*. Tak jak chleba i bardziej niż chleba potrzebuje on bowiem Boga. Św. Augustyn pisze: „Skoro sprawiedliwość jest cnotą, która każdemu przyznaje to, co mu się należy (...), nie jest sprawiedliwością ludzką ta, która odbiera człowieka prawdziwemu Bogu” (De civitate Dei, XIX, 21).

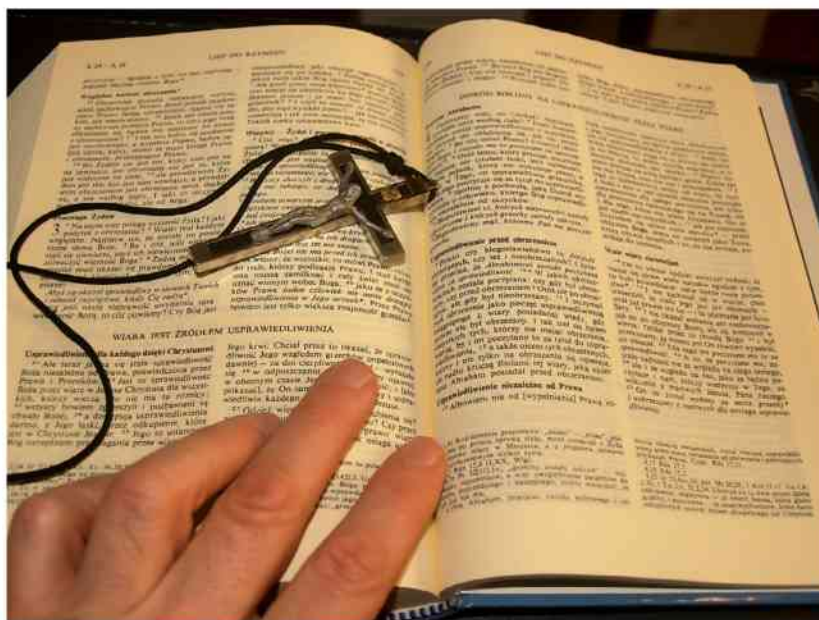
Skąd bierze się niesprawiedliwość?

Ewangelista Marek przytacza następujące słowa Jezusa, które się odnoszą do toczącej się wówczas dysputy na temat tego,

co jest czyste, a co nieczyste: „Nic nie wchodzi z zewnątrz w człowieka, co mogłoby uczynić go nieczystym; lecz to, co wychodzi z człowieka, to czyni człowieka nieczystym (...). Z wnętrza bowiem, z serca ludzkiego, pochodzą złe myśli” (Mk 7, 15. 20-21). Abstrahując od kwestii ściśle związanej z żywnością, możemy dostrzec w reakcji faryzeusza stałą pokusę człowieka, żeby upatrywać źródła zła w przyczynach zewnętrznych. W wielu współczesnych ideologiach, jak dobrze popatrzeć, występuje ta przesłanka: skoro niesprawiedliwość pochodzi „z zewnątrz”, to aby zapanowała sprawiedliwość, wystarczy usunąć zewnętrzne przyczyny, które uniemożliwiają jej urzeczywistnienie. Ten sposób myślenia – napomina Jezus – jest naiwny i krótkowzroczny. Niesprawiedliwość, owoc zła, nie ma jedynie zewnętrznych korzeni; rodzi się ona w sercu człowieka, w którym tkwią zalążki tajemniczej zmywy ze złem. Psalmista z gorącością uznaje: „Oto zrodzony jestem w przewinieniu i w grzechu poczęła mnie matka” (Ps 51 [50], 7). Tak, człowieka ostabia wewnętrzna siła, która ogranicza jego zdolność do komunii z drugim człowiekiem. Z natury swojej otwarty na swobodną wymianę z innymi, czuje, że dziwna siła ciężenia popycha go do zamknięcia się w sobie, do wybicia się „ponad” innych i „przeciw” innym: jest to egoizm, konsekwencja grzechu pierworodnego. Adam i Ewa, zwiedzeni kłamstwem Szatana, gdy wbrew Bożemu przykazaniu sięgnęli po tajemniczy owoc, zastąpili logikę ufności w Miłość logiką opartą na podejrzliwości i rywalizacji; logikę tego, kto przyjmuje, ufnie oczekuje na coś od Drugiego – logikę tego, kto niecierpliwie zagarnia i postępuje według własnego uznania (por. Rdz 3, 1-6), co w rezultacie napętniło ich niepokojem i niepewnością. W jaki sposób człowiek może uwolnić się od tej egoistycznej skłonności i otworzyć na miłość?

Sprawiedliwość i *sedaqah*

Mądrość Izraela oparta jest na głębokim związku między wiarą w Boga, który „podnosi nędzarza z prochu” (Ps 113 [112], 7), a sprawiedliwością względem bliźniego. Wyraża to dobrze *sedaqah* – słowo, którym w języku hebrajskim określa się cnotę sprawiedliwości. *Sedaqah* oznacza bowiem z jednej strony pełną akceptację woli Boga Izraela, z drugiej – sprawiedliwość względem bliźniego (por. Wj 20, 12-17), zwłaszcza ubogiego, przybysza, sieroty i wdowy (por. Pwt 10, 18-19). Obydwa te znaczenia są jednakże ze sobą powiązane, bowiem dla Izraelity dawanie ubogiemu to nic innego jak należne odwzajemnienie się Bogu, który ulitował się nad nędzą swojego ludu. Nie przypadkiem Mojżesz otrzymuje tablice z Prawem na górze Synaj po przejściu przez Morze Czerwone. Oznacza to, że przestrzeganie Prawa opiera się na wierze w Boga, który pierwszy „wysłuchał skargi” swego ludu i „zstąpił, aby go wyrwać z rąk Egiptu” (por. Wj 3, 8). Bóg słucha głosu nędzarza, a w zamian chce, by Go słuchano: domaga się sprawiedliwości względem ubogiego (por. Syr 4, 4-5. 8-9), przybysza (por., Wj 22, 20), niewolnika (por. Pwt 15, 12-18).

fot. G.K.

ciąg dalszy na str. 8...

Telegram o... wytrąconych

Widziałem w polskiej telewizji „beznamiętny”, może bezradny reporterzyk o... bezdomnych w Berlinie. Blisko połowę z kilku tysięcy stanowią... „dumni”

Lachowie! Podobne zjawisko dotyczy i Paryża, i paru innych stolic Europy! To nie są już stare, emigranckie pozostałości po peerelu, po komunie; to są młodzi, dorodni ludzie, zwykłe młodzi mężczyźni – pierwsze i drugie pokolenie III, ni podległ j RP! Gdzie tkwi dramatyczny błąd, jakaś przekora losu – materii(?), ducha(?) – która tuż obok pięknego pokolenia JP II wygenerowała zawiadniętą, i faniylną „połączność „u ytrąconych” – bezradnych, bezwsiadnych, których jedyną filozofią, sensem istnienia stała się... bezambitna, za darmochę wegetacja (bo nie życie) na obcych brukach, w pogoni za jeszcze jednym bezplatnym posiłkiem i noclegiem, za jeszcze jednym dniem bez celu, bez r. flek. ji. Zdemoralizowani i rozżaleni, z preten. jami do wszystkich – swoich i obcych, nie szukają wcale drogi ucieczki z tego śl. pego zautka Europy, szansy na powrót do domu, do pracy, do os. powiedzialności. Domagają się od otoczenia nieustannego w. półczucia i z. ty, od siebie nie u. ymagi. ją niczego... Gdzie t. yli ich rodzice, gdzie t. yli ich nauczyciele i: powiedniy? Jak przekonać ich, że istnieje coś więć. j? P.O.

- MYŚLĘ, ŻE TEGOROCZNE WAKACJE ZIMOWE NIE SĄ NAJLEPSZYM MOMENTEM DO UŚWIADOMIENIA DZIECIOM CAŁEJ GROZY NADCIĄGAJĄCEGO GLOBALNEGO OCIEPLENIA...

rys. Leszek Biernacki

Z SATYRYCZNEJ TEKI L.B.

W NUMERZE

- Diabelskie podszepty – str. 4
- Bądźmy świadkami Miłości – str. 5
- Burka... – str. 6
- Stan przypominający śpiączkę – str. 11
- Tatarak – str. 12
- Cela s'est passé en Pologne – str. 13

PEDAGOGIA WIELKIEGO POSTU

Czas

ks. dr hab. Piotr Mazur

*„Wszystko jest własnością cudzą, tylko czas jest naszą własnością”
Seneka*

Rozpoczynający się okres Wielkiego Postu jest doskonałą okazją do refleksji nad czasem, którego coraz bardziej nam brakuje.

Otoczający nas świat – można mieć takie wrażenie – podobny jest do wielkiej gonitwy. Każdy z nas dokądś się spieszy. Ciągłe jesteśmy zabiegani. Jest dziś jakiś taki wielki pęd życia, który pochłania nas, nasze rodziny, naszą cywilizację! Ciągłe coś nas popycha do przodu, byle szybciej! Zewsząd słychać narzekania na brak czasu. W naszych codziennych rozmowach stale brzmią słowa: „nie mam czasu”.

Okres Wielkiego Postu to okazja, aby wyhamować, by choć na chwilę się zatrzymać i postawić sobie pytania: Po co to wszystko? Dlaczego się tak spieszymy? Dokąd zmierzamy? Jaki jest sens naszego życia?

Wiek xx i XXI to okres wielu odkryć naukowo-technicznych. Kolejne innowacyjne rozwiązania miały ułatwić życie człowiekowi. Dokonujący się postęp cywilizacyjny miał zapewnić człowiekowi więcej czasu, który mógłby przeznaczyć dla swojej rodziny, na kulturę, czy też na rozrywkę. A tymczasem okazuje się, że pomimo tych ułatwień komunikacyjnych (samochód, samolot, komputer, telefon komórkowy, Internet itp.) mamy jednak mniej czasu na kontakty z rodziną, z przyjaciółmi...

Można wręcz zaryzykować stwierdzenie, że mimo tego rozwoju technicznego ludzie jakby bardziej „zamykają się w sobie”.

ciąg dalszy na str. 9...

LITURGIA SŁOWA

I Niedziela Wielkiego Postu, rok C

PIERWSZE CZYTANIE

Pwt 26,4-10

Czytanie z Księgi Powtórzonego Prawa

Mojżesz powiedział do ludu: Kapłan weźmie z twoich rąk koszyk i położy go przed ołtarzem Pana Boga twego. A ty wówczas wypowiesz te słowa wobec Pana Boga swego: „Ojciec mój, Aramejczyk błądzący, zstąpił do Egiptu, przybył tam w niewielkiej liczbie ludzi i tam się rozrósł w naród ogromny, silny i liczny. Egipcjanie źle się z nami obchodzili, gnębili nas i nałożyli na nas ciężkie roboty przymusowe. Wtedy myśmy wołali do Pana, Boga przodków naszych. Usłyszał Pan nasze wołanie, wejrzał na naszą nędzę, nasz trud i nasze uciemiężenie. Wyprowadził nas Pan z Egiptu mocną ręką i wyciągniętym ramieniem wśród wielkiej grozy, znaków i cudów. Zaprowadził nas na to miejsce i dał nam ten kraj opływający w mleko i miód. Teraz oto przyniosłem pierwociny płodów ziemi, którą dałeś mi, Panie”. Rozłożysz je przed Panem Bogiem swoim i oddasz pokton Panu Bogu swemu.

DRUGIE CZYTANIE

Rz 10,8-13

Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Rzymian

Bracia: Cóż mówi Pismo? „Słowo jest blisko ciebie, na twoich ustach i w sercu twoim”. A jest to słowo wiary, którą głosimy. Jeżeli więc ustami swoimi wyznasz, że Jezus jest Panem, i w sercu

swoim uwierzysz, że Bóg Go wskrzesił z martwych, osiągniesz zbawienie. Bo sercem przyjęta wiara prowadzi do usprawiedliwienia, a wyznawanie jej do zbawienia. Wszak mówi Pismo: „Żaden, kto wierzy w Niego, nie będzie zawstydzony”. Nie ma już różnicy między Żydem a Grekiem. Jeden jest bowiem Pan wszystkich. On to rozdziela swe bogactwa wszystkim, którzy Go zywają. „Albo wiem każdy, kto wezwie imienia Pańskiego, będzie zbawiony”.

EWANGELIA

Łk 4,1-13

Słowa Ewangelii wg św. Łukasza

Jezus pełen Ducha Świętego powrócił znad Jordanu i czterdzieści dni przebywał w Duchu na pustyni, gdzie był kuszony przez diabła. Nic w owe dni nie jadł, a po ich upływie poczuł głód. Rzekł Mu wtedy diabeł: „Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz temu kamieniowi, żeby się stał chlebem”. Odpowiedział mu Jezus: „Napisane jest: Nie samym chlebem żyje człowiek”. Wówczas wyprowadził Go w górę, pokazał Mu w jednej chwili wszystkie królestwa świata i rzekł diabeł do Niego: „Tobie dam potęgę i wspinałość tego wszystkiego, bo mnie są poddane i mogę je odstąpić, komu chcę. Jeśli więc upadniesz i oddasz mi pokton, wszystko będzie Twoje”. Lecz Jezus mu odrzekł: „Napisane jest: Panu Bogu swemu będziesz oddawał pokton i Jemu samemu służyć będziesz”. Zaprowadził Go też do Jerozolimy, postawił na narożniku świątyni i rzekł do Niego: „Jeśli jesteś Synem Bożym, rzuć się stąd w dół. Jest bowiem napisane: Aniołom swoim rozkaże o Tobie, żeby Cię strzegli i na rękach nosić Cię będą, byś przypadkiem nie uraził swej nogi o kamień”. Lecz Jezus mu odparł: „Powiedziano: Nie będziesz wystawiał na próbę Pana Boga swego”. Gdy diabeł dokończył całego kuszenia, odstąpił od Niego aż do czasu. □

Diabelskie podszepty

ks. Tadeusz Domżał

Kuszenie Chrystusa jest dla każdego chrześcijanina obrazem diabelskiej strategii, która pojawia się w życiu jako doświadczenie pokusy. Warto więc uważnie przesledzić to wszystko, co miało miejsce wówczas na pustyni, po czterdziestu dniach postu.

Jezus odczuwający głód słyszy słowa o chlebie. Nie jest to jednak obietnica chleba, ale sprawdzian mocy Syna Bożego. Diabeł mówi wprost: „Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz temu kamieniowi, żeby stał się chlebem”. Podłość tej propozycji-pokusy jest wielka, ale i ukryta. Syn Boży ma pokazać diabłu, kim jest? To diabeł uzurpuje sobie prawo do orzekania o prawdzie, kto jest kim? On – diabeł – ojciec kłamstwa oczekuje dowodu od Syna Bożego. W istocie diabeł poddaje pod wątpliwość osobę Jezusa. Prowadzi spekulacje: jeżeli tego nie jesteś w stanie uczynić, to – według diabelskiego kryterium – nie jesteś Synem Bożym. Diabeł chce kierować działaniem Chrystusa. On mówi, co Jezus ma zrobić („powiedz temu kamieniowi”). W istocie Syn Boży przyszedł, aby przemawiać nie do kamieni, ale do ludzi. Diabeł jednak wskazuje na kamień. Jezus broni się słowami zaczerpniętymi z Księgi Powtórzonego Prawa (Pwt 8,3): „Nie samym chlebem żyje człowiek”. Warto zwrócić uwagę, że Jezus nie odpowiada swoimi słowami i wyraźnie zaznacza: „napisane jest”. Ponadto jest bardzo oszczędny w słowach, udzielając odpowiedzi. Cytuje bowiem tylko część zdania: „Nie samym

chlebem żyje człowiek, ale każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych”. Nie wyjaśnia więc niczego więcej, ale jedynie broni się.

Podobnie jest i w przypadku drugiego kuszenia, gdy diabeł oczekuje, że Jezus odda mu pokton. Jezus ponownie broni się słowami Pisma: „Panu Bogu swemu będziesz oddawał pokton i Jemu samemu służyć będziesz”. Jest to również tekst z Księgi Powtórzonego Prawa (Pwt 6,13).

Diabeł nie osiąga tego, co zamierzył, a więc prowokuje dalej. Słowa: „Aniołom swoim rozkaże o Tobie, żeby Cię strzegli” i „na rękach nosić Cię będą, byś przypadkiem nie uraził swej nogi o kamień” pochodzą z Psalmu 91 (w. 11-12). W ten sposób uwidacznia się perfidia odwetu. Diabeł zmienia strategię. Postępuje słowami Pisma, aby Jezusa wystawić na próbę. Jednak po raz trzeci Jezus konsekwentnie broni się słowami z Księgi Powtórzonego Prawa (Pwt 6, 16) i okazuje się, że diabeł odstępuje od kolejnej próby kuszenia Jezusa. Nie oznacza to jednak rezygnacji absolutnej. Pery-

kopa ewangeliczna kończy się słowami: „aż do czasu”, a więc bez wyraźnego zamiaru kapitulacji.

W wydarzeniu, jakim było kuszenie Jezusa, można wyodrębnić trzy zamiary: pokaż się, uniz się i poddaj się. Diabeł robi wszystko, abyś był klaunem, spryciarzem i wreszcie jego niewolnikiem. Jezus uczy nas, jak sprzeciwiać się i bronić, gdy przychodzi nam odeprzeć diabelskie pokusy. Najważniejsze jest, abyśmy pamiętali, że człowiek żyje każdym Słowem, które pochodzi od Boga.

I jeszcze jedno. Pokusa wydaje się niewinna jak mały kotek, któremu podajemy palec do zabawy. Kociak szczerzy zęby i próbuje go gryźć. Zabawa trwa. Najgorzej, gdy kotek zamiast zębów wypróbuje na naszym palcu swoje ostre pazurki. Dopiero wtedy czujemy ból i zabawa kończy się szybko. □

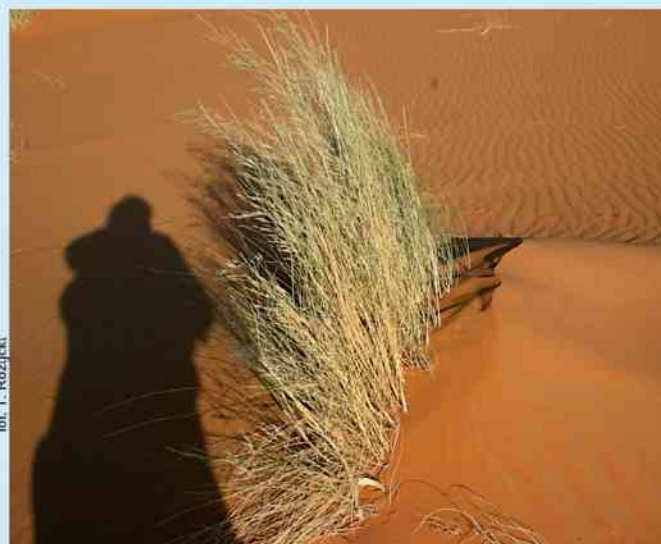

foto: T. Różjki

TYDZIEŃ MIŁOSIĘDZIA

Bądźmy świadkami Miłości

ODEZWA KS. REKTORA PMK WE FRANCJI NA TYDZIEŃ MIŁOSIĘDZIA

Bądźmy świadkami „Miłości” – takie hasło wyraża troskę Polskiego Episkopatu o stan duszy wiernych Kościoła, którzy mówią po polsku. Zwracając się do moich Rodaków we Francji, chciałbym skonkretyzować to duszpasterskie hasło, licząc na zrozumienie i na polską solidarność serca. Jesteśmy świadkami nieustannych apeli środków masowego przekazu i przeróżnych stowarzyszeń o finansowe wspieranie np. ofiar trzęsienia ziemi na Haiti, chorych na trąd, ludzi bezdomnych czy uzależnionych. Pragnę serdecznie podziękować Wam, Drodzy Rodacy, za cenną pomoc dla rodzin wielodzietnych w Polsce przez dzieło pomocy „wigilijnej świecy”. W tym samym duchu będziemy mogli kontynuować tę pomoc przez dzieło „wielkanocnych baranków”. Wyraża to tradycyjną wrażliwość Polonii wobec potrzeb naszych Rodaków w Ojczyźnie. Wasza hojność stanowi bez wątpienia bardzo konkretną realizację hasła „Bądźmy świadkami Miłości”.

Na początku Wielkiego Postu roku 2010, zwłaszcza, że zbiega się to z 174. rocznicą powstania Polskiej Misji Katolickiej (17 lutego 1836 r.), pragnę zwrócić się do Was, Drodzy Rodacy, ze szczególną prośbą o gest ofiarnego wsparcia dla naszej Misji. Niedawno zwróciłem się z apelem do waszych Duszpasterzy o dodatkową, specjalną składkę na rzecz Misji, ponieważ znalazła się ona

w krytycznej sytuacji ekonomicznej. Przy zerowym wsparciu ze strony Kościoła w Polsce i przy zerowym wsparciu ze strony Kościoła we Francji Polska Misja Katolicka we Francji musi zapewnić funkcjonowanie 86 polskich ośrodków duszpasterskich, w których pracuje 117 polskich księży oraz zapewnić finansowanie wielu dzieł związanych z naszą Misją, w tym również sekretariatu Misji. Każdego roku przybywają do pracy w Misji nowi kaptani, którym należy zapewnić formację. Nie wątpię, że Wy – żyjąc we francuskim środowisku – doskonale mnie rozumiecie, jakiej to wymaga mobilizacji oraz zapobiegliwości.

W wielu krajach Unii Europejskiej istnieje zwyczaj dobrowolnego rocznego opodatkowania się wiernych na rzecz Kościoła. Z pewnością znane jest Wam francuskie „Dénier du Culte”. Podobnie jest np. w Szwajcarii i w Anglii. Niemcy czynią to „po niemiecku” – odręczając wprost przy każdej wypłacie 10% pensji na rzecz Kościoła. Tradycja Kościoła w Polsce i na emigracji jest inna: mając zaufanie do swoich wiernych, Kościół w Polsce poprzestaje na apelu do nich. Ich poczucie odpowiedzialności za los Kościoła zawsze zdawało egzamin – i to wobec wyzwań każdego czasu. A zatem i mój apel do Was ma charakter „wybitnie polski”: liczę na Wasze zrozumienie dla potrzeb Misji i na Wasze poczucie odpowiedzialności za naszą Misję.

Wasz dar możecie przesyłać wprost na konto: *Mission Catholique Polonaise*, ccp 1268 – 75 N Paris, z dopiskiem:

„Tydzień Miłosierdzia” bądź według wskazań Waszego Duszpasterza. Jako że Polska Misja Katolicka we Francji funkcjonuje poprzez *Association „Concorde”*, każdy ofiarodawca może otrzymać odpowiednie zaświadczenie dla własnej deklaracji podatkowej.

„Bądźmy świadkami Miłości”! Niech każdy, według swoich możliwości, dorzuci choćby przystawowy „wdowi grosz” do naszego wspólnego Dobra. Już teraz Wam za to z całego serca dziękuję naszym staropolskim „Bóg zapłać”. □

Ksiądz Infułat Stanisław Jez
Rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji

fot. G.K.

PARYŻ | We Francji trwa ożywiona dyskusja dotycząca zupełnego zastaniania twarzy przez muzułmanki. Komisja francuskiego parlamentu ogłosiła raport, w którym uznała pełne zastony twarzy typu burka czy nikab za oznakę upokorzenia kobiet i zaleciła uchwalenie prawa zakazującego noszenia ich w budynkach administracji publicznej, autobusach miejskich i szkołach. W dyskusję włączył się również episkopat francuski. Episkopat jest zdania, że należałoby zaufać bardziej przedstawicielom islamu, tzn. Francuskiej Radzie ds. Kultu Muzułmańskiego, która jasno zadeklarowała, że burka nie jest znakiem religijnym i że Koran nie wymaga od kobiet zastaniania twarzy. Ponadto biskupi wyrazili swą obawę, by takie prawo nie dało argumentu tym, którzy chcą ograniczać wolność religijną mniejszości wyznaniowych w innych krajach, zwłaszcza tych o większości muzułmańskiej.

LOURDES | „ *Lourdes dzisiaj. A jutro?*” Książka ta jest pierwszą w Polsce publikacją, która tak obszernie przybliżyła sens i treść objawień Matki Bożej w Lourdes. Poznamy w niej aktualne oblicze Lourdes śmiata spoglądającego w przyszłość. Jacques Perrier, biskup diecezji Tarbes i Lourdes, przedstawia w niniejszej książce 12 misji Lourdes w służbie nowej ewange-

lizacji i opatruje je relacjami świadków. Autor opisuje misje Kościoła m.in. wobec osób niepełnosprawnych, chorych czy osób pozbawionych praw oraz problem zjednoczenia chrześcijan i szeroko pojętego dialogu międzyreligijnego. „Nigdy nie zapomnę tego wzruszenia, na które nałożyło się jeszcze poczucie jedności z innymi, kiedy z ufnością zanurzałem się w wodzie ze źródła, czy też licznych spotkań z chorymi, wolontariuszami, zwykłymi pielgrzymami. Lourdes to Kościół zgromadzony wokół swej Matki”.

WATYKAN | Benedykt xvi wystosował pozdrowienia dla sportowców olimpiady i paraolimpiady w Vancouver. W swoim pozdrowieniu Ojciec Święty zaznacza, że Igrzyska Olimpijskie przyczyniają się do pokojowego porozumienia między narodami i budowania cywilizacji miłości. „Obcy sport był zawsze kamieniem węgielnym pokoju i przyjaźni między ludami i narodami” – stwierdził papież. Benedykt xvi odniósł się także do ekumenicznej inicjatywy duszpasterskiej, starającej się zapewnić opiekę duchową kibicom, zawodnikom oraz wolontariuszom. „Pragnę, aby wszyscy, którzy z niej korzystają, zostali umocnieni w miłości Boga i bliźniego”. Ojciec Święty udzielił apostolskiego błogosławieństwa XXI Zimowym Igrzyskom Olimpijskim oraz X Paraolimpiadzie Zimowej w Vancouver. □

Burka

Marek Brzeziński

Atomowe zagrożenia dla francuskiej kultury?

To, że kawałek materiału może wywołać debatę w skali ogólnonarodowej, rozpalić namiętności i wzbudzić gejzery polemik, to już ludzkość w swoich dziejach widziała. Tak było z bikini, z minispódniczką, czy z uwolnieniem kobiety z gorsetu, niewieściej wersji zbroi, jaką nosili średnio-wieczni rycerze. Wszystko zależało od tego, co i w jakich rozmiarach ów skrawek materiału przykrywał lub odkrywał i na jaką część ciała był nათոնony. Tym razem poszło o twarz. Jej zachowanie to najważniejsza zasada kodeksu Bushido obowiązującego samurajów, to coś, za co dadzą się posiekać Hiszpanie i to ten element negocjacji, którego bardzo starannie należy przestrzegać w rozmowach z Chińczykami. Nikt na świecie nie chce stracić twarzy. Było zmieniające się oblicze Doriana Graya,

był wzrok Bazyliszka i maska Zorro. Teraz poszło o coś innego. O burkę. W świecie muzułmańskim burka i nikab zakrywają twarz. Burkę nosi się w Pakistanie i w Afganistanie. Jest koloru błękitnego lub beżowego i sprawia wrażenie, że kobieta włożyła sobie na głowę coś w rodzaju namiotu z okienkiem zakrytym siatką przeciwko komarom. Nikab noszony jest przez niewiasty w Arabii Saudyjskiej i państwach rejonu Zatoki Perskiej. Wygląda jak odzienie nindzi, bo tylko cienka szparka na oczu pozwala kobiecie widzieć, dokąd zmierza i nie potknąć się na nierównościach chodnika. Wreszcie czador, to już całkowita golizna, bo wprawdzie zastania całe ciało, ale buzia jest wystawiona na widok słońca. Takie odzienie noszone jest przez szyjtki w Iranie. Burka i nikab związane są

Z KRAJU

- Senat RP przyjął uchwałę w sprawie poszanowania krzyża, w której senatorowie zaapelowali m.in. o zachowanie dystansu wobec wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. Wyroku jednak nie skrytykowano.
- Pamięć o ofiarach komunizmu w Polsce i Rosji będzie podstawą zbliżenia katolików i prawosławnych. Do pojednania ma dojść jeszcze w tym roku. Poza wspólną modlitwą najwyższych przedstawicieli obu Kościołów na grobach ofiar Katynia przewiduje się pojednanie dwóch największych kościołów Polski i Rosji i wydanie wspólnego dokumentu.
- Redukcja liczebności Senatu, prezydent z ograniczonymi kompetencjami i dożywotnim mandatem senatorskim – to tylko niektóre założenia projektu nowej konstytucji autorstwa PO.
- Ludowcy się skarżą, że PO kradnie ich pomysły. Ostatnio poszło o inicjatywę, która ułatwi kobietom dostęp do becikowego. W koalicji występują też napięcia z powodu reform finansów i pomysłów PO na KRUS (ubezpieczenie rolników).
- Afera hazardowa. Zeznania hazardowego lobbyisty Sobiesiaka w prokuraturze zaprzeczają zeznaniom przed sejmową komisją polityków PO. Biznesmen wskazał na Marcina Rosoła, asystenta byłego ministra sportu Drzewieckiego, jako osobę, od której mógł pochodzić przeciek o akcji CBA. Zeznał też, że Drzewieckiego i byłego wicepremiera Schetynę zna od ok. 20 lat. Tymczasem Drzewiecki mówił, że jego znajomość z Sobiesiakiem trwa od dziesięciu lat, a Schetyna – że od 2003 r.
- Komisja ds. hazardu przesłuchiwała m.in. Tuska i Jarosława Kaczyńskiego. Obydwaj zaprezentowali się dobrze, ale niczego nowego do sprawy nie wniesli.
- Kiszczak, oskarżony o przyczynienie się do śmierci dziewięciu górników z kopalni „Wujek”, nie przyznaje się do winy. Proces znowu odroczone. Adwokat Kiszczaka domaga się szeregu

badan lekarskich swojego klienta. Sprawa toczy się już szesnaście lat.

- Na berlińskim spotkaniu wiceszefów niemieckiego MSW Bergnera i polskiego MSWiA Siemoniaka, odpowiedzialnych za problematykę mniejszości narodowych, byli obecni po raz pierwszy przedstawiciele organizacji polonijnych w Niemczech. Poruszono temat statusu polskiej mniejszości w RFN. Wg niemieckich przepisów mniejszość polska formalnie nie istnieje. Taki status straciła na podstawie hitlerowskiego dekretu w 1940 r.
- Stołeczny sąd umorzył proces Kratiuka, szefa rady fundacji „Porozumienie bez barier” Jolanty Kwaśniewskiej, oskarżonego o to, że w 2005 r. zeznał nieprawdę przed sejmową komisją śledczą ds. PKN Orlen, podając, że nie był współpracownikiem SB. Powód: czyn Kratiuka nie ma cech przestępstwa. Kłamał więc „nieformalnie” i bezkarnie.
- Prezydent Lech Kaczyński zabrał głos w sprawie nadania Stepanowi Banderze tytułu Bohatera Ukrainy. W specjalnym oświadczeniu skrytykował decyzję Juszczenki oznaczającą gloryfikację oddziałów OUN-UPA odpowiedzialnych za przeprowadzenie masowych mordów na ludności polskiej.
- W wieku 83 lat zmarł Krzysztof Skubiszewski, Minister Spraw Zagranicznych w trzech pierwszych rządach III RP, od 1994 r. członek Trybunału Europejskiego w Hadze, doktor honoris causa kilku uniwersytetów, kawaler Krzyża Zasługi Republiki Federalnej Niemiec. Trzeba jednak przypomnieć, że Skubiszewski był zarejestrowany przez SB jako kontakt służbowo-informacyjny „K”. Później pojawia się w dokumentach SB jako TW „Kosk”. Bezpieka utrzymywała z nim kontakt operacyjny w latach 1961–1969.
- Przewodniczący Stronnictwa „Piast” Zdzisław Podkański ogłosił, że będzie kandydował w tegorocznych wyborach prezydenckich. Okre-

śla się jako kandydat nurtu chrześcijańsko-ludowo-narodowego.

- Tablica upamiętniająca niemieckie ofiary trzech zatopionych w 1945 roku przez Rosjan statków – „Wilhelm Gustloff”, „Goya” i „Steuben” – została wmurowana w kościele Ojców Redemptorystów w Gdyni. Wywołało to jednak protesty gdynian i wystąpienie do prowincjała redemptorystów miejscowych postów PiS.
- Spada liczba powołań kapłańskich i zakonnych. W 2009 do zakonnych postulatów i nowicjatów zgłosiło się 653 kandydatów (przed dwoma laty było ich 797).
- Świadek koronny obciążył zeznaniami b. posta i znanego detektywa Rutkowskiego. Miał on współpracować z gangsterami w sprawach o porwania.
- Senatorowi Krzysztofowi Piesiewiczowi nie zostanie uchylony immunitet – tak zdecydowali senatorowie w tajnym głosowaniu. Senatorowie uważają, że obecnie nie ma podstaw do uchylecia immunitetu senatorowi, a wniosek prokuratury jest „przedwczesny”. Chodzi o posiadanie kokainy.
- Czterech komandosów jednostki specjalnej GROM otrzymało od Prezydenta Krzyże Kawalerskie Orderu Krzyża Wojskowego „za męstwo w Afganistanie”.
- Ministerstwo Pracy oszacowało, że w styczniu tego roku bezrobocie wzrosło do 12,8%.
- Oliwa nie żywa... Po 10 latach od aferalnej prywatyzacji PZU minister, który ją przeprowadził, może stanąć przed sądem. Prokuratura Apelacyjna w Gdańsku skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko Emilowi Wąsaczowi.
- W Polsce jest ok. 80 tys. samochodów marki Toyota, które mogą mieć wadliwy pedał gazu.
- Sąd Okręgowy w Krakowie wydał europejski nakaz aresztowania (ENA) Szweda Andersa Hoegstroema podejrzanego o zlecenie kradzieży napisu „Arbeit macht frei” z muzeum Auschwitz-Birkenau. □

z najbardziej fundamentalistyczną formą wyznawania Islamu. Sunnici i szyici każą swoim kobietom owijać głowy, wahabbi – zakrywać twarz. We Francji burkę nosi około 2 tysiące kobiet, a według policji niewiele ponad pół tysiąca. Czy zatem taka garstka może zagrażać kulturze 60 milionowego narodu i fundamentom, na jakich zbudowana jest Republika? Chyba musi, bo władze ostro wzięły się za burki, a Zgromadzenie Narodowe zabroniło ich noszenia w miejscach publicznych. I tu zza burki wyłazi kilka spraw, by nie rzec oblicz. Burka to sprawa psychologiczna, religijna, kulturowa, społeczna a także kwestia bezpieczeństwa. Zaczniemy od końca. Dziewczyna w banku powiada mi, że jest wychowana w państwie laickim, więc burka musi iść precz. I drugi argument. Oddział, w jakim pracowała, był częstym obiektem napadów, dlatego klienci muszą mieć „czytelne” dla kamer twarze, by można ich było łatwo zidentyfikować. Napastnicy zwykle występują w kominiarkach, aby utrudnić ich rozpoznanie. Burka świetnie do tego

celu służy, czego dowodem były niedawne napady właśnie na banki zorganizowane przez napastników w burkach. Pod takim odzieniem może się ukryć każdy – maty, duży, stary, młody, kobieta czy mężczyzna. Biorąc pod uwagę wzrastające zagrożenie ze strony terrorystów, którzy też nie są głupimi ludźmi, tylko otumanionymi, głowy na karkach mają i potrafią się przebrać, to burka powinna być zakazana w miejscach publicznych. Tego wymaga bezpieczeństwo. Izraelski dziennikarz Henryk Szafir opowiedział mi taką historię. Jako major armii izraelskiej był dowódcą czotgu. Jego oddział wjeżdżał na terytorium Libanu, gdzie znajdowały się bazy Hezbollahu. Czotgi jechały w szpalerze kobiet i dzieci. Nagle stanęła przed nim niewiasta. Miała na sobie burkę. Widział jej oczy. To były najpiękniejsze oczy, jakie ujrzał w swoim życiu. I to było jedyne, co zapamiętał, gdy cztery miesiące później obudził się ze śpiączki. Bo kobieta wyciągnęła spod sukni rakiетnicę przeciwpancerną i trafiła w jego czotg. Dziewczyna z banku pod Paryżem mówiła o laickim

charakterze państwa francuskiego. Pięknie powiedziane, ale to jest sztuczne odcięcie się od chrześcijańskich korzeni tego kraju, w którym od ilości kościołów może się zakreślić w głowie, a który też ma największą na świecie liczbę nazw miejscowości ze „świętymi” w tytule. Idąc dalej tym tropem, można zadawać pytanie o to, czy mycka na głowie Żyda, kapelusz pastora czy kornet zakonnic są także na indeksie laickiego państwa francuskiego? A jeśli tak, to co z tłumami mężczyzn przechadzających się po ulicach Paryża i przedmieść w strojach, jakie nakazuje im nosić religia muzułmańska? Rozumiem, że gdybym się wbił w góralską cuchę, portki i kapelusz z muszelkami wdział na głowę, a ciupagę złapał w dłoń, to byłbym obiektem folklorystyczno-egzotyycznym, a nie „ostentacyjnym symbolem religijnym”. Ale chataty, w jakich chodzą do meczetu gorliwi wyznawcy Islamu, nie mają niczego wspólnego ze strojami ludowymi, a ich francuskie władze nie biorą pod lupę. Może się boją?

ciąg dalszy na str. 9...

ZE ŚWIATA

- Premier Rosji Putin zaprosił na uroczystości rocznicowe do Katynia premiera Tuska. Wołę wyjazdu zadeklarował jednak i prezydent Lech Kaczyński.
- Po przeliczeniu prawie 100% głosów w wyborach prezydenckich na Ukrainie Janukowycz zdobył 48,81% głosów, a Tymoszenko 45,61%. Premier zaleciła swoim prawnikom przygotowanie pozwów do sądów podważających ogłoszone wyniki.
- W Monachium odbyła się 46. Międzynarodowa Konferencja Bezpieczeństwa. W spotkaniu po raz pierwszy brał udział minister spraw zagranicznych Chin Yang Jiechi. Główne tematy to: współpraca Rosja – NATO, rozbrojenie nuklearne, przyszłość Afganistanu i sytuacja na Bliskim Wschodzie. Dwuznaczną postawę wykazali Niemcy, którzy wykazali się większą lojalnością wobec Rosji, niż wobec NATO.
- Premier Izraela Netanjahu opowiedział się za przyznaniem czynnego prawa wyborczego Żydom mieszkającym za granicą.
- Przywódca Korei Północnej Kim Dzong Il potwierdził zamiar usunięcia broni nuklearnej z Półwyspu Koreańskiego, co mogłoby otworzyć nowy rozdział negocjacji pokojowych.
- Nowa doktryna wojenna podpisana przez Miedwiediewa zakłada, że Rosja może dokonać „prewencyjnego” ataku nuklearnego na inne państwo. Uznaje ona rozszerzenie NATO i budowę systemów antyrakiетowych za czynniki zagrożenia militarnego.
- Główna węgierska partia opozycyjna Fidesz wykluczyła koalicję ze skrajnie prawicowym Jobbikiem w razie wygrania kwietniowych wyborów parlamentarnych. Uchodzący za centroprawicę Fidesz to odpowiednik polityczny dawnej Unii Wolności w Polsce.
- Prezydent Czech Klaus ogłosił w piątek termin wyborów parlamentarnych. Odbędą się one 28 i 29 maja.

Publiczna tv Iranu poinformowała, że ten kraj rozpoczął produkcję wysoko wzbogaconego uranu. Indie przeprowadziły udaną próbę rakiety dalekiego zasięgu Agni 111, zdolnej do przenoszenia ładunków nuklearnych.

- Francja oficjalnie zgodziła się sprzedać Rosji okręt wojenny klasy Mistral.
- W ramach nowego projektu amerykańskiej tarczy antyrakiетowej Rumunia będzie miała na swoim terytorium od 2015 r. wyrzutnie pocisków przechwytyjących. Radar do ich wyszukiwania może trafić do Bułgarii.
- Zobowiązania finansowe Haiti wobec państw G7 zostaną umorzone – oświadczyli ministrowie finansów tych państw.
- Socjalistyczny hiszpański rząd zaproponował nowe programy z zakresu „edukacji” seksualnej. W zalecanym uczniom kursie „Edukacja dla obywateli i prawa człowieka” znalazła się informacja, że „seks jest aktem, który zachodzi nie tylko między osobami płci przeciwnej, ale także między przedstawicielami tej samej płci, a także między ludźmi a... zwierzętami”.
- Szwedzkie biuro pośrednictwa pracy uznane zostało za winne dyskryminacji muzułmanina, którego wyrzucono ze szkolenia za to, że nie chciał podać ręki kobiecie.
- Białoruska milicja zajęła Dom Polski w Iwieńcu i przekazała go w ręce „reżimowego” Związku Polaków. Ambasador RP w Mińsku został wezwany do Polski na konsultacje.
- Sąd w Grodnie wymierzył drakońską grzywnę Andżelice Borys, zwalczanej przez reżim Łukaszenki szefowej Związku Polaków na Białorusi. Kara w wysokości ok. 15 tys. dolarów została wymierzona z tytułu zmyślonych przez reżim zarzutów związanych z funkcjonowaniem w Grodnie firmy „Polonika” finansującej całą działalność Związku Polaków na Białorusi. Dodatkowo Andżelika Borys została skazana na karę w wysokości

1500\$. Będzie to najprawdopodobniej oznaczać przejęcie mienia firmy, które zostało nabyte za pieniądze „Wspólnoty Polskiej”. Kilka dni wcześniej nieznanymi sprawcami zniszczyli samochody służbowe Związku Polaków na Białorusi.

- Mieszkańcy Wileńszczyzny masowo zamawiają tablice z polskimi nazwami ulic i umieszczają je na swoich domach. Tymczasem komornicy wymierzają kary pieniężne dyrektorowi administracji rejonu sołecznickiego za nieusuwanie polskich tablic.
- 200 osób ewakuowano w związku z wyciekiem gazu w największej w Norwegii rafinerii Statoil.
- Litwa nie sprzedaje koncernowi PKN Orlen terminalu naftowego w Kłajpedzie. Orlen przebąkuje o sprzedaży Mozejek.
- Osadę sprzed 7 tys. lat odkryli w Kuwejcie polscy archeolodzy z Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego.
- Szczecin, Wrocław, Gdańsk, Olsztyn i Kołobrzeg to miasta pod „czasową administracją Polski od czasu nielegalnej aneksji w 1945 roku”. Przy najmniej wg niemieckiej encyklopedii internetowej Germanica.
- W ładunku koksu importowanego z Polski znaleziono trzydzieści pocisków artyleryjskich. Spowodowało to wstrzymanie prac w fińskim porcie Lappohja. Przedstawiciel armatora holenderskiego statku przekonywał, że ten dodatkowy ładunek dostał się w Polsce do koksu w sposób dla niego... niezrozumiały.
- Japoński statek wielorybniczy staranował łódź amerykańskiej grupy obrońców środowiska Sea Shepherd na wodach Antarktyki.
- Szwedzka tv podała, że w latach 1989 – 92 Sowietci, a później Rosjanie, zatopili w Bałtyku duże ilości broni chemicznej i odpady radioaktywne.
- Nowe przybrzeżne złoża ropy naftowej odkryto w Dubaju. Rząd emiratu zamierza rozpocząć jego eksploatację już w przyszłym roku. Stare złoża wyczerpią się w ciągu 20 lat. □

Burka...

... ciąg dalszy ze str. 7

Tymczasem nowa twarz wychyla się spod burki. Psychologiczna. Z jednej strony jest pytanie o to, kto zamyka twarz kobiety pod tą zastoną, a z drugiej – jaki to typ niewiasty, która się pod nią chowa. Większość kobiet chroniących swoje oblicze pod burką urodziła się we Francji. A więc z jednej strony kompletna klęska francuskiej metody integracji różnych narodowości, a z drugiej krzyk rozpaczony ze strony tych, które są Francuzkami, ale nie potrafią się we Francji odnaleźć, więc wracają do najbardziej skrajnych korzeni. A teraz, kto zakrywa kobiecie oblicze? Istnieją różne formy zazdrości. Jedni wynajmują prywatnych detektywów. Inni robią karczemne awantury. Są i tacy, którzy dmuchają na zimne i każą swojej kobiecie zakryć jej urodę przed światem, żeby nikogo nie kusić. A zatem burka nie jest symbolem poglądów religijnych. To nie świadectwo wiary w Allaha. To obyczaj. To interpretacja Koranu, Pisma świętego muzułmanów. To element kultury. A skoro tak, to nie powinna stanowić zagrożenia dla Republiki Francuskiej. Tymczasem minister do spraw imigracji i integracji podejmuje decyzję o odrzuceniu prośby o przyznanie obywatelstwa mężczyźnie, który swoją francuską żonę zmusza do noszenia burki. Taki przepis ma wkrótce wejść do francuskiego prawodawstwa, z którego wciąż nie wykreślono ustawy z XIX wieku zakazującej niewiastom we Francji noszenia spodni poza jazdą

konną i na rowerze. Minister odrzucił podanie petenta ubiegającego się o obywatelstwo, tłumacząc, że ten naruszył republikańskie wartości równości kobiety i mężczyzny. Jeśli się przyjrzeć bliżej równości Francuzki i Francuza w miejscu pracy, to słowa ministra zabrzmiały dziwnie, a przynajmniej nieprawdziwie. Bo zasada jest, ale w przypadku pracy i pensji tylko na papierze. Kobieta ma według prawa otrzymywać za tę samą pracę takie samo wynagrodzenie jak mężczyzna, tymczasem jej wynagrodzenie jest przeciętnie o 25% mniejsze. I co na to wartości republikańskie? Prezydent Sarkozy powiedział w styczniu 2010 roku, że „burka jest niemile widziana we Francji, gdyż kłóci się z francuskimi ideałami godności kobiety”. Odzywają się głosy, że porozumiewanie się z osobą w burce nie jest możliwe, bo takie nakrycie głowy nie pozwala na „odczytanie języka ciała”, w którym twarz gra wielką rolę. Dalil Boubaker, rektor Meczetu w Paryżu, stwierdził, że władze francuskie zaspasy sprawę, bo fundamentalizm już się przedostał do Francji i wybuchnie lada chwila i to nie pod burką. Mohammed Sayyed Tantali, wielki imam meczetu Al-Azhar, powiedział, że nikab, tak jak i burka, nie mają nic wspólnego z religią. A zatem czy jest to tylko element cywilizacji? A jeśli tak, to czy jest ona tak agresywna i dominująca, że zagraża naszej, europejskiej? A może tylko francuskiej? W jednej ławce uniwersytetu amerykańskiego w Paryżu zasiadły Szwajcarka i Persjanka. Ta pierwsza zarzuca swojej koleżance, że w jej kraju kobiety są fatalnie traktowane, bo

muszą zakrywać twarz. Dziewczyna z Iranu odpiera atak, powiadając: „Świetnie, że mam twarz pod czym skryć, by mi się na nią byle pętał nie gapił”. I dalej atakuje: „A u ciebie w Szwajcarii to kobiety w paru kantonach głosować nie mogą. A my w Iranie możemy”. Punkt widzenia zależy od punktu siedzenia. Grunt, aby patrzeć na to z podniesioną przytybłą, czyli z burką ściągniętą z twarzy. Tylko czy burka na pewno oznacza najazd integralizmu muzułmańskiego na Francję? Burka to nie jest łatwy temat. Do kościoła Lefebrystów kobiety nie wyruszą bez woalki na głowie. To samo jest w Portugalii. A ile pań nie wyjdzie na ulice Rzymu czy Madrytu bez kapelusza? Jest zatem burka z jednej strony zdecydowanym symbolem innej cywilizacji, agresywnie atakującej chrześcijańską, europejską tożsamość i pozycję kobiety w społeczeństwie, a z drugiej – cóż począć? Czy trzeba tak jak państwo francuskie uderzyć w bębny i ruszyć na krucjatę, czy też ukryć twarz... na przykład w dłoniach. □

Marek Brzeziński

ORĘDZIE OJCA ŚWIĘTEGO

... ciąg dalszy ze str. 2

Toteż, aby żyć w sprawiedliwości, trzeba wyzbyc się złudzenia, że jest się samowystarczalnym, wyjść z głębokiego stanu zamknięcia, który jest źródłem niesprawiedliwości. Innymi słowy, konieczne jest „wyjście” w sensie głębszym niż to, którego Bóg dokonał przed Mojżesza – wyzwolenie serca, którego sama litera Prawa nie jest w stanie urzeczywistnić. Czy zatem człowiek może mieć nadzieję na sprawiedliwość?

Chrystus, sprawiedliwość Boga

Orędzie chrześcijańskie jest pozytywną odpowiedzią na ludzkie pragnienie sprawiedliwości, jak stwierdza apostoł Paweł w Liście do Rzymian: „Teraz jawną się stała sprawiedliwość Boża niezależna od Prawa (...) przez wiarę w Jezusa Chrystusa dla wszystkich, którzy wierzą. Bo nie ma tu różnicy: wszyscy bowiem zgrzeszyli i pozbawieni są chwaty Bożej, a dostępują usprawiedliwienia za darmo, z Jego łaski, przez odkupienie, które jest w Chrystusie Jezusie. Jego to ustanowił Bóg narzędziem przebłagania dzięki wierze mocą Jego krwi” (3, 21–25).

Jaka jest zatem sprawiedliwość Chrystusa? Jest to przede wszystkim sprawiedliwość pochodząca od łaski, według której to nie człowiek naprawia, uzdrawia samego siebie i innych. Fakt, że „prebłaganie” dokonuje się „mocą krwi” Jezusa, oznacza, że to nie ofiary składane przez człowieka uwalniają go od ciężaru win, ale gest miłości Boga, który otwiera się aż do końca, tak dalece, że bierze na siebie „przekleństwo” należne człowiekowi, aby w zamian obdarzyć go „błogostawieństwem”, które należy się Bogu (por. Ga 3, 13–14). Natychmiast rodzi to jednak obiekcję, co to za sprawiedliwość, gdy sprawiedliwy umiera za winnego, a winowajca

otrzymuje w zamian błogostawieństwo, które należy się sprawiedliwemu? Czyż nie jest zatem tak, że każdy otrzymuje przeciwieństwo tego, „co mu się należy”? W rzeczywistości to pokazuje Boga sprawiedliwego, głęboko różniącego się od sprawiedliwości ludzkiej. Bóg w swoim Synu zapłacił cenę naszego wykupu, cenę naprawdę ogromną. W obliczu sprawiedliwości krzyża człowiek może się buntować, gdyż uwidacznia ona jasno, że człowiek nie jest istotą samowystarczalną, ale potrzebuje Drugiego, aby być w pełni sobą. Nawrócić się do Chrystusa, wierzyć w Ewangelię oznacza w gruncie rzeczy właśnie to: wyzbyc się złudzenia samowystarczalności, aby uświadomić sobie i zaakceptować własny brak – brak innych i Boga, potrzebę Jego przebaczenia i Jego przyjaźni.

Staje się zatem zrozumiałe, że wiara bynajmniej nie jest czymś naturalnym, wygodnym, oczywistym: potrzeba pokory, by uznać, że potrzebuję Drugiego, który uwolni mnie od tego, co moje, by dać mi darmo, „co mi się należy”. Dokonuje się to zwłaszcza w sakramentach pokuty i Eucharystii. Dzięki działaniu Chrystusa możemy dostąpić „większej” sprawiedliwości, jaką jest sprawiedliwość miłości (por. Rz 13, 8–10), sprawiedliwość tego, kto w każdym przypadku zawsze czuje się bardziej dłużnikiem niż wierzycielem, otrzymał bowiem więcej, niż można się spodziewać.

Właśnie dzięki temu doświadczeniu chrześcijanin stara się przyczyniać do kształtowania sprawiedliwych społecznościami, w których wszyscy otrzymują to, co konieczne, aby żyć na miarę własnej godności ludzkiej, i w których sprawiedliwość jest ożywiana przez miłość.

Drodzy bracia i siostry, uwieńczeniem Wielkiego Postu jest Triduum Paschalne, podczas którego również w tym roku będziemy wystawiać sprawiedliwość Bożą, która jest pełnią miłości, daru i zbawienia. Oby ten czas pokuty był dla każdego chrześci-

PEDAGOGIA WIELKIEGO POSTU

Czas

...ciąg dalszy ze str. 3

Kiedy, chodząc „po kolędzie”, rozmawiałem ze starszymi ludźmi, to oni szczerze mówią, że dawniej ludzie na wsi mieli czas. Razem szli ciężko pracować przez cały dzień, ale wieczorem to wszyscy schodzili się do sąsiadów, aby porozmawiać, pośpiewać. Był czas na wszystko! A dziś są maszyny, zanika więc pomoc sąsiedzka. Dziś każdy w domu posiada własne radio czy telewizję i nie ma już schadzki do sąsiada.

Zamknęliśmy się w naszych domach. Co więcej, człowiek zamknął się przed drugim człowiekiem. Zamknęliśmy się sami w sobie. Z naszych domów często tchnie pustka, obojętność. Chodzimy jak lodowate twierdze niedostępne nawet dla naszych najbliższych. Nasze serca potrafią być nieczute dla żony, męża, matki, ojca, córki czy syna.

Nie mamy czasu na rozmowę w gronie rodzinnym. A przecież dialog jest fundamentem szczęśliwych małżeństw i rodzin. Według badań przeprowadzonych w Polsce przez prof. Mariana Śnieżyńskiego rodzice przeznaczają codziennie 7 minut na rozmowę ze swoimi dziećmi.

Kilka lat temu Jacek Cygan napisał piosenkę „Ten sam klucz”. Słowa tego pięknego utworu chciałbym zapytać:

Powiedz mi,
Dlaczego z naszych domów wii je chłód?
W dotyku klamek mieszka tylko lód?
A ludzi bliskich zamiast czułych słów
Łączymy tylko... ten sam klucz?
Powiedz mi,
Dlaczego w ciebie z synem obcy są?
Mieją się jak cienie, w oczach mi ją wosk?
A kiedyś tyle serca, tyle czułych słów,
Dzisiaj tylko ten sam klucz.
To matka, a tam córka, zobacz, w półny dom,
Dla obcych są tak miłe jak na jczulsza dłoń,

janina czasem prawdziwego nawrócenia i intensywnego zgłębiania tajemnicy Chrystusa, który przyszedł, by stało się zadość wszelkiej sprawiedliwości. Z tymi uczuciami wszystkim udzielam z serca Apostolskiego Błogosławieństwa. □

Benedykt XVI, papież

*Dla siebie takie obce, żadnych czułych słów.
Co je łączy? Ten sam klucz.
Ścimy się miłością, która cudza jest,
Grzajemy się w jej blasku, w ogniu obcych świec,
A nam przez gardło w domu nie chcą przejść
Zwykle słowa: Kocham Cię.*

Trzeba nam szanować czas. To jest nasz czas, który daje nam Bóg. Co my z nim zrobimy? Na co go przeznaczymy, jak go wykorzystamy? Wszystko zależy od nas samych. W tym czasie możemy się zbawić lub potępić, uszczęśliwić lub unieszczęśliwić.

Czas to wielka łaska, to dar od Boga. W czasie mamy dojrzewać do miłości. Czas należy wykorzystać na to, co najważniejsze, bo – wbrew pozorom – czasu jest naprawdę niewiele.

Na zakończenie tej refleksji o czasie chciałbym przytoczyć wiersz ks. Mariana Balickiego, proboszcza z Niska:

*Tak mało mamy czasu
na miłość
życie płynie
górkim potokiem też
uśmiech
tylko czasem
zza chmur u ygląda
ty powiedzcie
dzięki je
tak mało mamy czasu
na miłość
starość pamięta
że trzeba
sama nie może
w pomnieniu wraca ją
wszystkimi drogami serca
tak mało mamy czasu
na miłość
jesień dziawi się wiośnie
u yciąga, jąc dłoń pełną lęku
przestrzega
nie wolno tracić ani chwili
owoc drzewa
bardzo powoli
tak mało mamy czasu
na miłość
jedną chwilę
i całe życie*

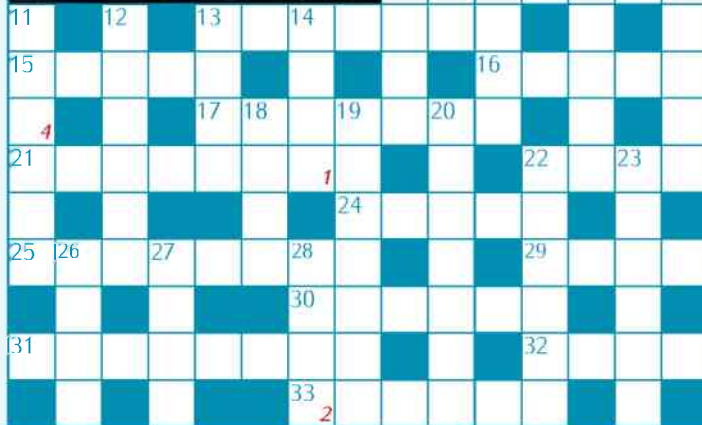

KRZYŻÓWKA GŁOSU

POZIOMO: 4) Członek kapituły 5) Urwis, figlarz 9) Oznaka chorobowa 13) Procenty z banku 15) Gorejący na Górze Synaj 16) Skrzynia do prac pod wodą 17) Uczulenie organizmu 21) Terma 22) Miejsce zamiany wody w wino 24) Górski gatunek klonu 25) Widmo optyczne 29) Stoi na parkingu 30) Poetycko o strumyku 31) Biblijny potwór morski 32) Szujny lub krzyżowy 33) Wiarotomstwo

PIONOWO: 1) Żądany przez kidnapera 2) Egipski chrześcijanin 3) Indiański namiot kryty skórą 6) Kontakt, łączność 7) ... Urbańska, piosenkarka 8) Eucharystia 9) Sterta siana 10) Łupliwy minerał 11) Wyskok, wybryk 12) ... Apostolskie 13) Kształt twarzy 14) Specjalista, fachowiec 18) Miara objętości płynów 19) Imię hrabiów Tuluzy 20) Najazd, napad 22) Wzmocniony brzeg tkaniny odmiennego koloru 23) Człowiek nieproszony, niepożądany 26) Aportuje i waruje 27) Konkurs z pytaniami 28) Kontuzja, stłuczenie

1 2 3 4

KRONIKA POLONIJA

od 1992 r. redaguje Zbigniew A. Judycki

LITWA

• Ukazał się 40 numer kwartalnika „Znad Wilii”. Numer to szczególny, ponieważ nawiązuje do 20-lecia czasopisma mającego na Litwie rodowód niepodległościowy i proponujący konkretne drogi zachowania polskiej tożsamości. Do tej rocznicy nawiązują publikacje Tomasza Bończy, Edmunda Pawlaka, Bene Merentibus i Marka Skwarnickiego. Już same tytuły („Nowa definicja ojczyzny”, „Polacy na Wschodzie” czy „Wileński hipopotam”) zachęcają do ich czytania i poważnego zamyślenia się. Do ważnego przyczynku edytorskiego należy też druk nowych wierszy Alicji Rybatko. Poetka nawiązuje w nich do aspektu szukania ojczyzny przez Polaków na Wschodzie. W cyklu „Znane rody” prof. Mieczysław Jackiewicz pisze o litewsko-polskim rodowdzie Bacewiczów, zaś Tadeusz Zubiński o Ignacym Manteufflu z Inflant, najlepszym wojewodzie kieleckim. Natomiast w cyklu „Polacy na Wschodzie – Memoria” zamieszczony został ostatni odcinek pamiętnika Jadzi z Piotraszewskich Filipiakowej ze wspomnieniami o powikłanych wojennych losach jej rodziny i innych Polaków na Ukrainie. Z kolei Tadeusz Samborski pisze o pielęgnowaniu pamięci o rodakach podczas imprez kresowych.

WŁOCHY

• Rafał Blechacz zainaugurował Rok Chopinowski we Włoszech. Od 30 stycznia największa (2800 miejsc) sala koncertowa Rzymu w Auditorium Parco della

Musica była przez kolejne trzy wieczory i niedzielne popołudnie wypełniona po brzegi młodymi talentami Rafała Blechacza. Jego wykonanie Koncertu f-moll Chopina z Orkiestrą Accademia Nazionale di Santa Cecilia publiczność codziennie nagradzała owacją, zawsze odwzajemnianą bisami (mazurkami Chopina), które wywoływały ponowny aplauz. Przed występami w Rzymie równie gorąco zostały przyjęte recitale Blechacza w Mediolanie i Treviso w Teatrze Miejskim. [inf. R. Frąckowski]

POLSKA

• „Życie Polonii w obiektywie” – to tytuł konkursu fotograficznego organizowanego przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” i Press Club Polska. Konkurs skierowany jest do Polaków mieszkających poza granicami Polski. Organizatorzy zachęcają Rodaków do przesyłania zdjęć wykonanych w 2009 r., na których uchwycili ważną chwilę, zdarzenie, ludzi czy miejsca związane z życiem Polonii. Fotografie oceniać będzie jury, w skład którego wchodzi: prezes stow. „Wspólnota Polska” Maciej Płażyński oraz 3 fotografów (Jacek Marczewski, Rafał Milach oraz Tomasz Tomaszewski). Zwycięzca otrzyma nagrodę 3 000 zł, laureat drugiego miejsca 2 000 zł, a trzeciego – 1 000 zł. Nagrodą dla wszyst-

kich uczestników konkursu będzie prezentacja najciekawszych zdjęć na specjalnej wystawie zorganizowanej w Domu Polonii w Warszawie. Termin nadsyłania fotografii mija pod koniec marca 2010 r. Regulamin oraz zasady konkursu znajdują się na stronie: www.swp.org.pl.

• 25 lutego odbędzie się w Warszawie konferencja naukowa organizowana przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” wspólnie z Instytutem Zachodnim z Poznania na temat: „Polska mniejszość narodowa w Niemczech – przeszłość i teraźniejszość”.

WENEZUELA

• Polacy mieszkający w Wenezueli mają swoją organizację. Jest nią powstałe w ostatnim czasie Stowarzyszenie Polaków w Wenezueli (Hermandad Polaca en Venezuela). Inicjatywa ta spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem przez ogromną grupę Polaków, którym zależy na podtrzymaniu więzi z rodakami. Głównym celem Stowarzyszenia jest zjednoczenie Polonii poprzez działalność społeczno-kulturalną oraz rozwiązywanie licznych problemów. Stowarzyszenie jest organizacją niezależną, nie podlega ambasadzie RP w Caracas, choć ma nadzieję, że dla dobra całej społeczności będzie istnieć możliwość współpracy z tą placówką i kontaktowania się z ambasadorem. Władze Stowarzyszenia Polaków w Wenezueli tworzą: Feliks Zubr (prezes honorowy), Justyna Zuń-Dalloul (prezes), Bogumiła Collier (wiceprezes), Włodzimierz Podgórnny (sekretarz), Urszula Reyna-Janowska (członek Zarządu), Dariusz Piwo-warczyk (członek Zarządu). Na razie Stowarzyszenie nie posiada żadnej bazy lokalowej ani finansowej. Opiera się na chęci działania jego członków i organizatorów. [inf. PAP].

energetyczne bezpieczeństwo?

Do resortów skarbu i gospodarki wpłynął list intencyjny od joint-venture Jana Kulczyka (najbogatszego Polaka) i Tamoilu (libijskiego koncernu naftowego) zainteresowanych zakupem minimum kilkunastu procent akcji Grupy Lotos.

Kulczyk i Tamoil zapewniają, że sfinalizują inwestycję szybko i z własnych środków. Transakcja miałaby uniezależnić Polskę od Rosji w dostawach ropy i tym samym poprawić bezpieczeństwo energetyczne naszego kraju.

O ostatecznej wielkości pakietu zdecydować Skarb Państwa. On to, po sprzedaży pod koniec stycznia 14 mln akcji paliwowej spółki na giełdzie, pośrednio zaprosił potencjalnych inwestorów do składania ofert. Jednocześnie zasygnalizował, że mile widziany jest partner, który wniesie „upstream”, czyli złoża ropy. Joint-venture Kulczyka i Tamoilu jest pierwszym takim kandydatem.

za „Puls Biznesu”

A Litwini swoje

Wszystko wskazuje na to, że stosunki polsko-litewskie wkraczają w ciężkie czasy. Powodów jest kilka.

Władze Wilna, myśląc o ratowaniu budżetu, chcą sprzedać wolne działki w mieście, co może oznaczać, że pogrzebane zostaną nadzieje naszych rodaków na odzyskanie ziemi bezprawnie im zagrabionej w czasach Związku Sowieckiego. Polakom dano dość jasno do zrozumienia, że kwestia restytucji mienia nie zostanie przeprowadzona po ich myśli.

Z kolei litewski minister rolnictwa ogłosił, że miejscowy rynek jest zalewany przez polskie mięso i płody rolne. Według Starkevicziusa polskie produkty są tańsze od litewskich, bo na Litwie obowiązuje 21% podatek VAT na produkty rolne. Niższe podatki w Polsce uniemożliwiają im konkurencję z polskimi producentami. Starkeviczius chce w związku z tym zmusić Polskę do zwiększenia VAT-u na produkty rolne. Ma o to zabiegać w UE i prosić o pomoc litewskiego euro-

komisarza Szemetę, który kieruje resortem podatków, unii celnej, audytu i zwalczania nadużyć finansowych.

Nie ma też co liczyć na sympatię nowego msz Litwy Ażubalisa. Zdążył on już powiedzieć, że żadnych problemów Polaków w swoim kraju nie widzi. Jego zdaniem istnieją tylko ludzie zainteresowani podsycaniem problemów Polaków na Litwie, którzy „w ciągu ostatnich 20 lat zbili na tym kapitał polityczny”. Mówiąc o problemie pisowni nazwisk polskich, szef dyplomacji przypomniał, że w każdym państwie najważniejszą ustawą jest konstytucja. Litewska, zdaniem Ażubalisa, wyklucza możliwość zapisu nazwiska w paszporcie

w formie nielitewskiej i... koniec. Zdaje się, że z Litwinami najlepiej jednak umiał mówić... marszałek Piłsudski. □

Jan Kciuk

Stan przypominający śpiączkę

Mężczyzna, który według lekarzy od pięciu lat jest w stanie wegetatywnym, po raz pierwszy od czasu poważnego urazu głowy w wypadku samochodowym skontaktował się ze światem zewnętrznym.

Wnioski zebrane przez brytyjskich i belgijskich naukowców mają ogromne znaczenie dla opieki i leczenia pacjentów znajdujących się w stanie przypominającym śpiączkę. Informacje te pojawiają się dwa miesiące po tym, jak ujawniono, że inna ofiara wypadku samochodowego z Belgii, której stan był błędnie diagnozowany przez 23 lata jako stan wegetatywny, była przez cały czas przytomna (patrz GK 6/2010). W tym przypadku 29-letni pacjent z Belgii, który miał poważny wypadek w 2003 r., nie wykazywał żadnych sygnałów świadczących o tym, że może być przytomny. Pięć lat temu lekarze uznali, że przeszedł on ze stanu śpiączki do stanu wegetatywnego, co oznaczano, że jego ciało funkcjonowało, ale bez żadnej osobowości, czy świadomości.

Naukowcy z uniwersytetów Cambridge i Liege uświadomili sobie, że ta diagnoza

była niewłaściwa, kiedy mężczyzna „odpowiedział” na pytania dotyczące jego życia w czasie, gdy naukowcy monitorowali aktywność jego mózgu.

Wykorzystując technikę skanowania, zwaną funkcjonalnym magnetycznym rezonansem jądrowym (fMRI), sprawdzano aktywność mózgu pacjenta, kiedy zadawano mu pytania typu „tak – nie”, np. „Czy twój ojciec ma na imię Thomas?”. Pacjent komunikował im odpowiedzi poprzez intencjonalną zmianę aktywności swego mózgu.

W ciągu trwających trzy lata badań przebadano z pomocą fMRI 23 pacjentów, którzy wg diagnozy byli w stanie wegetatywnym i ślady świadomości zauważono w czterech z tych przypadków.

Metoda fMRI może w stu procentach rozpoznać odpowiedzi mózgu na pytania zadawane zdrowym uczestnikom badań,

ale nigdy wcześniej nie wykorzystywano jej u pacjentów, którzy nie są w stanie poruszać się lub mówić.

Doktor Owen, współautor badań z Medycznej Rady Badawczej, powiedział: Byliśmy zdumieni, kiedy zobaczyliśmy wyniki skanu pacjenta, który był w stanie poprawnie „odpowiadać” na zadawane mu pytania na zasadzie zmieniania swych myśli. fMRI nie tylko wskazał nam, że pacjent nie jest w stanie wegetatywnym, ale, co najważniejsze, po raz pierwszy od pięciu lat dał mu możliwość pewnej komunikacji swych myśli światu zewnętrznemu.

Przypadki pacjentów znajdujących się w stanie wegetatywnym uwiadamiają, jak bardzo trudno jest ustalić poziom świadomości u ludzi, którzy nie mogą się normalnie komunikować z otoczeniem. □

Opr. Red.

W obronie małżeństwa

Watykan. Benedykt XVI w czasie spotkania z członkami Trybunału Roty Rzymskiej przestrzegł przed zbyt łatwym orzekaniem nieważności małżeństwa. Jedną z kompetencji Trybunału, na którego czele stoi Polak, bp Antoni Stankiewicz, jest rozpatrywanie spraw związanych ze stwierdzeniem nieważności małżeństwa. Ta kwestia wraca w papieskich przemówieniach od jakiegoś czasu, co zdaje się świadczyć, że problem istnieje pomimo papieskich upomnień. Ojciec Święty przypomniał, że osoby uczestniczące z urzędu w procesie powinny kierować się poczuciem sprawiedliwości, a nie partykularnym interesem czy źle rozumianym współ-

czuciem. „Należy unikać odwoływania się do pseudoduszpasterskiej argumentacji, która sytuuje sprawy na płaszczyźnie czysto horyzontalnej, gdzie liczy się tylko to, co zadowala subiektywne oczekiwania, aby za wszelką cenę otrzymać stwierdzenie nieważności” – powiedział Benedykt XVI. Podkreślił, że zarówno sprawiedliwość, jak i miłość, muszą rozwijać się w stałym odniesieniu do prawdy. W tym kontekście przypomniał, iż małżeństwo cieszy się przywilejem prawnym, który w przypadku wątpliwości nakazuje uważać związek za ważny, dopóki nie udowodni się czegoś przeciwnego. ag/RV

Pamięć o Irenie Sendlerowej

Urodziła się 15 lutego 1910 r. w Warszawie. W tym roku skończyłaby 100 lat. W tę szczególną rocznicę o Irenie Sendle-

rowej pamiętała Poczta Polska, która wprowadziła do obiegu kartkę pocztową z nadrukowanym znakiem opłaty o wartości 1,55 zł.

Irena Sendlerowa w czasie II wojny światowej uratowała ok. 2,5 tysiąca żydowskich dzieci z getta warszawskiego.

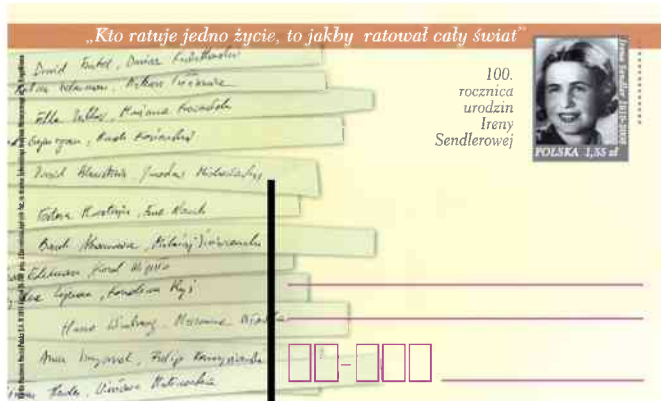
Autorka projektu kartki, Joanna Czerwińska-Jędrzych w miejscu znaku opłaty pocztowej zamieściła zdjęcie młodej, uśmiechniętej Ireny Sendlerowej. Na kartce znalazły się również słowa zaczerpnięte z Talmudu Babińskiego: „Kto ratuje jedno

życie, to jakby ratował cały świat”.

Część ilustracyjna kartki zawiera fragment listy z imionami i nazwiskami żydowskich dzieci, których życie ocaliła Irena Sendlerowa, wraz z nowo nadanymi polskimi nazwiskami.

Władysław Bartoszewski w 2007 r. pisał o niej: „Jest symbolem najlepszych polskich cech – humanizmu, tolerancji i ogromnego zaangażowania na rzecz narodu. Jej dokonania mają jednak też charakter uniwersalny – Irena Sendlerowa heroicznie broniła podstawowych wartości człowieczeństwa w skrajnie nieludzkich czasach”.

Kartkę wydrukowano w nakładzie 35 tys. sztuk. Można ją nabyć od 10 lutego w sklepie internetowym: www.filatelistyka.poczta-polska.pl. □

POLSKA | FRANCJA | ŚWIAT

Tatarak

17 lutego na ekrany kin we Francji wchodzi *Tatarak* Andrzeja Wajdy, film z 2009 roku, rewelacja zeszłorocznego festiwalu w Berlinie, wyróżniony tam nagrodą twórcy Berlinale, Alfreda Bauera, za „wyznaczanie nowych horyzontów sztuce filmowej”. W grudniu ubiegłego roku *Tatarak* uhonorowany został innym ważnym wyróżnieniem, nagrodą Krytyków Europejskiej Akademii Filmowej oraz Federacji Prasy Filmowej FIPRESCI. Uzasadniając swój werdykt, sekretarz generalny FIPRESCI, Klaus Eder, powiedział, że najnowszy film Wajdy jest „dziełem młodego ducha, które w sposób odważny i ryzykowny otwiera nową i bardzo osobistą perspektywę dla europejskich autorów dzisiejszego kina”.

Francuska prapremiera *Tataraku* zainaugurowała, w obecności samego Andrzeja Wajdy, wielką retrospektywę jego twórczości w paryskiej Cinémathèque przy ulicy Bercy 51, w czasie której obejrzyć będzie można do 21 marca 2010 r. 38 filmów fabularnych polskiego reżysera, 5 jego dokumentów oraz 8 filmów nakręconych dla telewizji. Na zakończenie retrospektywy 21 marca wyświetlony zostanie filmowy portret Wajdy „Andrzej Wajda: róbmy zdjęcie”, zrealizowany przez 4 studentów jego mistrzowskiej szkoły filmowej w czasie pracy nad *Katyniem*.

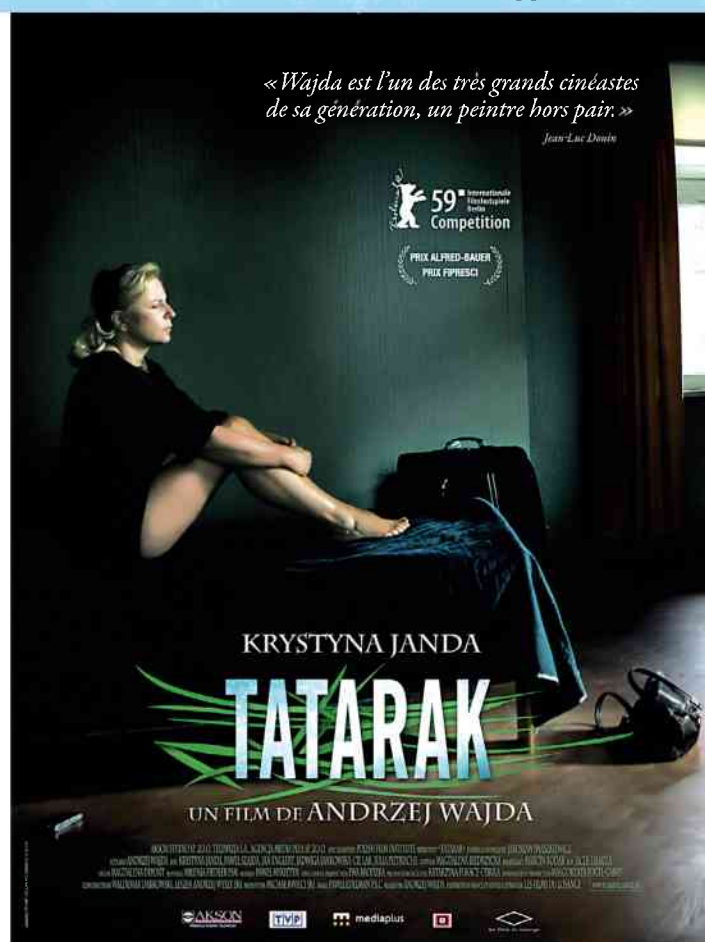
Jak zauważa francuski krytyk filmowy Jean-Luc Douin, pierwszą rzeczą, jaką należy powiedzieć o Andrzeju Wajdzie, jest to, że jest on Polakiem i że w historii kina niewielu jest filmowców, którzy z równą wiernością i pasją związali się z historią i kulturą swego kraju jak on. Wajda – pisze Douin w *dossier* prasowym pokazów w Cinémathèque – jest bardziej Polakiem niż Bergman był Szwedem, Fellini Włochem, Bunuel Hiszpanem, a Welles Amerykaninem. Wajda – czołowy przedstawiciel polskiej kinematografii, jej najważniejszy ambasador – potrafi ukazać tożsamość narodu bohaterskiego i patriotycznego mimo wszystkich rozdierających go konfliktów.

W programie retrospektywy znajdą się więc wszystkie najważniejsze dzieła Andrzeja Wajdy, filmy, które towarzyszyły polskiej historii, były komentarzem do niej i jej artystyczną parabolą: *Pokolenie*, *Kanał*, *Popiół i diament*, *Lotna*, *Popioły*, *Wesele*, *Wszystko na sprzedaż*, *Ziemia obiecana*, *Człowiek z marmuru*, *Człowiek z żelaza*, *Korczak*, *Pan Tadeusz*, *Zemsta*, *Solidarność*, *Katyni*.

Pokazane także zostaną filmy z drugiego nurtu jego twórczości, nurtu osobistego, refleksyjnego, w którym nie ma polityki i wielkiej historii, lecz jest zaduma nad życiem i melancholijny zachwyt przyrodą. Do takich filmów należą *Brzezina*, *Panny z Wilka*

for. Fabryka Obrazu

i *Tatarak*. Wszystkie trzy są ekranizacją prozy Jarostawa Iwaszkiewicza. W jednym z wywiadów dla polskiej prasy Wajda tak mówił o swym spotkaniu z Iwaszkiewiczem: „Mnóstwo naszego życia oddaliśmy polityce, walce o wolność. Oczywiście nie żałuję, że tworzyłem filmy, które starały się poszerzać pole wolności. Ale zdrowie psychiczne i naturalna potrzeba zastanowienia się nad sobą wymagała, by robić też inne filmy. I cieszę się, że spotkałem właśnie Jarostawa Iwaszkiewicza, że on dał mi szansę.”

Tatarak to historia Marty – żony lekarza w nadwiślańskim miasteczku, kobiety, która w Powstaniu Warszawskim straciła dwóch synów, a teraz jest śmiertelnie chora, chociaż jeszcze nie wie, że jej koniec jest bliski. Przypadek sprawia, że w jej życiu pojawia się młody mężczyzna, który wzbudza w niej tęsknotę za młodością i erotycznymi uniesieniami. Rolę Marty gra jedna z ulubionych aktorek Wajdy – Krystyna Janda. I ona także napisała część scenariusza filmu, ponieważ w czasie pracy nad Iwaszkiewiczowskim tekstem na raka zachorował jej mąż – Edward Kłosiński, przyjaciel Wajdy i operator wielu jego filmów. Zdjęcia do *Tataraku* musiały zostać przerwane, a gdy je wznowiono, Janda pokazała Wajdzie swe zapiski z okresu choroby i śmierci męża i wraz z reżyserem postanowiła opowiedzieć o tym przed kamerą. *Tatarak* składa się więc z ekranizacji opowiadania Iwaszkiewicza i wplecionej w nią części dokumentalnej, w której aktorka w ciemnym, pustym pokoju hotelowym mówi z pamięci, beznamiętnym „obiektywnym” głosem przejmujący tekst o śmierci kogoś najbliższego. Obie historie krzyżują się, Janda gra zarówno doktorową Martę jak i siebie samą. W podwójnej roli występuje także Andrzej Wajda. Jest autorem filmu, który oglądamy, a równocześnie widzimy go za kamerą: starego reżysera kręcącego *Tatarak* Iwaszkiewicza – opowiadania o pogoni starzejącej się kobiety za życiem i młodością. W dniu śmierci swojego męża Krystyna Janda nie odwołała przedstawienia, poszła grać – mówi nam o tym sama z ekranu. Dzięki sztuce udało jej się przewyciężyć cierpienie i znaleźć ukojenie. Sztuka jest jedyną rzeczą – zdaje się nam mówić Andrzej Wajda – która pozwala nam oswoić się z perspektywą śmierci. □

Anna Rzczyńska

LA PAGE DES FRANCOPHONES de Richard Zienkiewicz (riczienk@laposte.net)

Cela s'est passé en Pologne

Les brèves du début de l'année

Le mercredi 27 janvier dernier a été marqué par la célébration du 65e anniversaire de la libération du camp nazi d'Auschwitz-Birkenau. De nombreux chefs d'État avaient été invités aux cérémonies, mais tous ne sont pas venus. En particulier, le président russe Dmitri Medvedev avait été invité personnellement par son homologue polonais, Lech Kaczyński, ce qui a été perçu par les Russes comme un geste très positif. Toutefois, l'intéressé a décliné l'invitation arguant d'occupations urgentes impossibles à reporter. Il a envoyé un second couteau en la personne du ministre de l'éducation dont on a déjà oublié le nom. On pourrait considérer cette absence comme un camouflet à la Pologne, peu propice à l'amélioration des relations polono-russes déjà très mauvaises. Medvedev craignait-il un face-à-face avec le président polonais ? A-t-il reçu un oukase de son Premier ministre Vladimir Poutine lui interdisant de se rendre en Pologne ? Une rencontre au sommet aurait pourtant pu amorcer un dialogue entre les deux parties. Mais cette absence est aussi un camouflet aux Juifs, aux déportés survivants et à la mémoire des victimes. Car c'est bien l'Armée rouge, c'est-à-dire soviétique, donc russe, qui a libéré le camp d'Auschwitz-Birkenau le 27 janvier 1945. Dans ces conditions, il aurait été particulièrement bienvenu qu'un tel anniversaire soit honoré de la présence du chef de l'État russe pour rendre hommage aux victimes – 1,3 million de déportés dont 1,1 million de morts parmi lesquels un million de Juifs, 75 000 Polonais, 21 000 Tsiganes, 15 000 Russes et les représentants d'autres nationalités. L'absence du président russe

a été remarquée, mais elle n'a donné lieu à aucune protestation. Parmi les autres invités, il y avait le Premier ministre israélien Benjamin Netanyahu. La France elle aussi n'a envoyé qu'un second couteau, le secrétaire d'État à la Défense et aux Anciens Combattants. La cérémonie au camp d'extermination et les différentes manifestations commémoratives se sont déroulées dans le calme et la sérénité. À un moment où il ne reste plus qu'une poignée de survivants, c'est maintenant le devoir de mémoire qui est devenu l'enjeu

majeur des célébrations : ne pas oublier les victimes, ne pas falsifier l'histoire, tirer les leçons du passé pour orienter l'avenir et ne pas refaire les mêmes erreurs. Un vaste programme à transmettre aux futures générations.

Une nouvelle qui n'en était pas vraiment une, avec l'annonce par le Premier ministre

Varsovie – Palais présidentiel

Donald Tusk de son retrait de la course à la présidence. C'est un bruit qui courrait déjà, mais qui n'avait pas été confirmé par l'intéressé lui-même. Maintenant c'est fait, comme il l'a annoncé personnellement fin janvier. M. Tusk n'est pas intéressé par la fonction présidentielle. Il préfère rester Premier ministre et chef de son parti, car il est avide de pouvoir. Il est vrai qu'à l'automne dernier il avait ourdi un projet de réduction des pouvoirs du président de la République, ce qui nous a fait nous interroger sur le fait qu'il cherchait à scier la branche sur laquelle il voulait s'asseoir. Maintenant, tout est clair. En voulant réduire le rôle du chef de l'État à des fonctions purement représentatives, il cherche à renforcer par la même occasion celui du chef de gouvernement qu'il veut rester. Mais ce n'est pas le tout de concentrer le pouvoir entre ses mains. Il faut encore

savoir l'exercer à bonne escient pour le bien public comme l'exigent les principes de base de l'État de droit et de la démocratie. On sait que malgré toutes les précautions que peuvent prendre les dirigeants, l'exercice du pouvoir use. Curieux, Donald Tusk semble encore frais après un peu plus de deux ans à la tête de ses ministres. Sa décision a jeté le trouble au sein du parti libéral qui doit maintenant chercher un candidat capable de gagner les présidentielles. La presse fait circuler des noms de présidentiables ; on ressort même celui d'Andrzej Olechowski, ancien ministre il y a plus de quinze ans, un des fondateurs de la Plateforme Civique qu'il a quittée pour incompatibilité d'humeur avec Donald Tusk. En retraite de la politique active, il a annoncé en décembre dernier sa candidature aux élections. Et pour sa structure de soutien, il tente depuis juillet dernier de réactiver le parti démocrate (SD), un vieux parti créé entre les deux guerres, devenu parti croupion des communistes après la guerre, sensé représenter les milieux intel-

lectuels polonais, et marginalisé après la chute du communisme. Le feuilleton des présidentielles ne fait que commencer.

En sport, il convient de noter la prestation des handballeurs polonais au championnat d'Europe 2010 à Vienne. Ils se sont classés à la quatrième place, ce qui est le meilleur résultat jamais obtenu au niveau européen. Au tour préliminaire, les Polonais ont gagné deux matches et ont fait un nul ; au tour principal, ils ont gagné trois matches, en ont perdu un et fait un nul. Au tour final, le dernier carré, l'équipe polonaise s'est inclinée devant les trois meilleurs : la France, la Croatie et l'Islande. Les joueurs

ont quand même été fêtés comme des héros par les supporters à leur retour et ont été reçus par le président de la République. □

„Oplatek” Sekcji Polskiej z Collège-Lycée Montaigne

W sobotę 16 stycznia Stowarzyszenie Sekcji Polskiej Liceum Montaigne zorganizowało pierwszy w swojej historii wieczór oplatekowo-taneczny. Uroczystość odbyła się w sali teatralnej przy kościele amerykańskim w Paryżu.

Z POLONIJNYCH WSPOMNIENI

Pomysł wieczoru oplatekowo-tanecznego miał kilka różnych źródeł:

- pragnienie zorganizowania „opłatka” zgodnie z polską tradycją,
- zorganizowanie zabawy „zapoznaczo-rozpoznawczej” dla młodzieży, rodziców oraz nauczycieli pracujących w Sekcji,
- zorganizowanie imprezy dochodowej, która umożliwiłaby wzbogacenie skromnego budżetu Stowarzyszenia.

Podobna uroczystość nie miała jeszcze nigdy miejsca w pięcioletniej historii Sekcji Polskiej w Montaigne, ale już od jakiegoś czasu wszyscy odczuwali potrzebę takiej integracyjnej, wspólnotowej imprezy, tym bardziej, że Sekcja roztęka się w szybkim tempie i liczy już prawie stu uczniów. Jedynie w tym roku szkolnym doszło ich ponad trzydziestu, stąd konieczność bliższego poznania się w przyjaznej i nieco rozrywkowej atmosferze, a nie w czasie dość stresujących zebrań szkolnych.

Wracając do genezy naszego wieczoru, pierwotnie każda ze wspomnianych wyżej uroczystości miała odbyć się oddzielnie (według wcześniejszych marzeń inicjatorów). Sam „oplatek” okazał się jednak niemożliwy do zorganizowania na terenie szkoły, a dochodowy bal trudny do przygotowania ze względu na kłopoty ze znalezieniem odpowiedniej sali w przystępnych cenach. Gdy po uporczywych poszukiwaniach trafiliśmy na wspomnianą wyżej salę, zbliżał się styczeń, okres kolędowania... Zrodził się więc szybko pomysł, żeby połączyć choćby dwie „funkcje” w jednym wieczorze „oplatekowo-tanecznym”, co, jak się okazało, zadowoliło zarówno młodszych jak i starszych.

Choć byłam pomysłodawcą imprezy, to

całości dokonała wspaniała ekipa zarządu Stowarzyszenia i kilkoro współpracujących z nią rodziców (patrz ramka) oraz nauczycieli sekcji. Zaangażowanie jej kierowniczk – Pani Danuty Charlon, pozwoliło na przygotowanie w błyskawicznym tempie części artystycznej (jasetka oraz mini koncert kolęd). Była też loteria fantowa (wszystkie

„Oplatek był bardzo przyjemny i dobrze zorganizowany. Bawiłam się świetnie.”

losy wygrywały!), pełna humoru i sprawnie przeprowadzona aukcja oraz rysowanie portretów i karykatur przez dwie znajome artystki.

Wspólne kolędowanie rozpoczęliśmy w niepowtarzalnej atmosferze wytworzonej przez zespół „Oratorium” z kościoła polskiego, któremu serdecznie dziękujemy.

Z zaproszonych gości przybyli m.in. przedstawiciel Ambasady RP w Paryżu – pan P. Turzański, pani Konsul M. Białecka, a także wicerektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji – ks. dr K. Gawron, rektor Polskiego Seminarium Duchownego w Paryżu – ks. dr J. Grzywaczewski oraz poprzednia przewodnicząca Stowarzyszenia Sekcji – pani B. Kawachi i przedstawicielka Sekcji Portugalskiej z Liceum – Cristina Semblano Broch.

Ks. prał. K. Gawron, poproszony o duchowe przewodnictwo uroczystości, po wygłoszonym słownie powitalnym pobłogosławił oplatki, którymi wszyscy się dzielili, składając sobie wzajemnie życzenia.

Bufet, obficie zaopatrzony, pełnił – jak widać na zdjęciach i w wypowiedziach uczniów – ważną rolę... integracyjną. Były też tańce i w tym miejscu należy zaznaczyć, że nie tylko młodzież wyruszyła na parkiet!

Jak na „pierwszy raz”, czyli bez żadnego doświadczenia w organizacji tego typu uroczystości, nasz wieczór udał się nadspodziewanie. Przedtem przeżyliśmy sporo momentów niepewności, choćby obawa, czy w ogóle rodzice i uczniowie przyjdą, czy uda się stworzyć przyjemną atmosferę i odpowiednio rozplanować poszczególne części wieczoru. Ale wszystko odbyło się na medal, a zadowolenie rodziców, uczniów, nauczycieli i... organizatorów pokazuje, że warto było podjąć to wyzwanie. Najmłodszy uczeń collége’u w poniedziałek, tuż po imprezie, zadawał Pani Charon pytanie o to, kiedy odbędzie się następny polski wieczór naszej sekcji, a ustyszawszy, że... za rok, jęknął: „Dopiero?” Ta reakcja jest chyba najlepszym komentarzem.

Kilka dni po imprezie prosiłm uczniów, aby wypowiedzieli się na jej temat. Poniższe refleksje potwierdzają nasze odczucia, że **warto było** i że kolejne wieczory będą przyjmowane z radością, ponieważ już teraz wszyscy na nie czekają.

Maxime (kl. 4): [...] *Po raz pierwszy uczestniczyłem w spotkaniu oplatekowym razem z profesorami, rodzicami i uczniami naszej sekcji. Specyficzna polska atmosfera wytworzyła się podczas wspólnego śpiewania kolęd. Kiedy przyszła kolej na naszą klasę, która przygotowała jasetka, byłem spięty i stremowany. Pierwszy raz w życiu miałem wyjść na scenę. Może nie najbardziej nam się udało, lecz coś z tego wyszło – przecie najważniejsze są chęci.*

Gdy nadszedł czas na oplatek, młodo było się nim dzielić z każdą osobą. Potem – loteria, każdy, kto grał, coś wygrywał! Portrety były ładne i zabawne. Na koniec rozpoczęła się aukcja, dobrze zorganizowana i myślę, że udana. Bufet był wsparty! Mnóstwo polskich potraw, które

„Myślę że było bardzo fajnie i wesoło, było bardzo dużo picia i jedzenia. Były fajne tańce”. (Madgalena).”

Pan Piotr Turzański z ambasady, pani konsul Monika Białecka i ks. wicerektor Krzysztof Gawron

„Myślę, że sobotnie święto naszej sekcji było niezłe. Najbardziej podobały mi się tańce i karykatury. Chociaż było za mało malarek do portretów (tylko dwie) i były duże kolejki”. (Adrian, kl. 6).

w domu rzadko się je na co dzień. Grata dobra muzyka i dużo osób tańczyło.

Panowała miła atmosfera, można było się spotkać z kolegami i koleżankami, rodzice mogli się poznać ze sobą i z profesorami. W każdym razie nie nudziliśmy się. Bardzo mi się spodobało i prędko tego nie zapomnę!

Jego Mama, Małgorzata: Podejmując słowa mojego syna: była to bardzo udana i potrzebna impreza. Pozwoliła przede wszystkim spotkać się i poznać między sobą – rodzicom, nauczycielom i uczniom – w sytuacji o wiele „cieplejszej” niż przy słownych wywiadówkach. Młodzież zaangażowana w przygotowanie wieczoru optatkowego równie mocno entuzjazmowała się jego przebiegiem, jak i dorośli biorący udział w jego realizacji. Przeplatanie się momentów oficjalnych z zabawą i bardzo polskimi akcentami, takimi jak wspólne śpiewaniem kolęd, dzielenie się optatkami i jasełka, nadało spotkaniu werwy i świeżości, co jest szczególnie istotne dla naszych najmłodszych uczestników, przyzwyczajonych przez współczesny świat do ciągłych, zmieniających się impulsów.

Spotkanie wydaje mi się być także istotnym wydarzeniem dla Sekcji Polskiej i Stowarzyszenia, nobilitując ich działalność i istnienie [...]

Opracowała: **Mirostawa Woroniecki**,
zajęcia: **Małgorzata Lempicka-Brian***

Podziękowania

Dorota Jabłońska, Dominique Sorin, Maria Włodarczyk, Leszek Laufer, Bogdan Borysz i wielu innych ludzi dobrej woli. Szczególne wyrazy wdzięczności kierujemy pod adresem Macieja Sowy-L., którego zasługi tym większe, jako że, nie mając „nic wspólnego z naszą Sekcją, poświęcił bezinteresownie swój czas i zorganizował kompletną oprawę muzyczną, bez czego nie byłoby tanecznych atrakcji. Ogromnie dziękujemy Zespołowi „Oratorium” (z kościoła polskiego), pod dyrekcją p. Anny Polaczek, którego uroczym śpiewaniem kolęd wprowadziło cudowną, świąteczną atmosferę.

* Artystka fotograf, mama jednego z uczniów. Pani Małgorzata dobrała też komentarze uczniów do zdjęć, zebrane przez P. Charlton.

„Jak na pierwszą imprezę organizowaną poza szkołą było bardzo sympatycznie. Scena okazała się świetna na wszelkie przedstawienia. Wszyscy się bawili. W bufecie niczego nie zabrakło. Zaletą był też brak dokładnej organizacji. Ale jak na pierwszy raz.. trzeba powtórzyć”. (Ania kl. 4).

„To była najtajniejsza zabawa, na jakiej byłam. Bardzo tajnie było tańczyć z dorosłymi, którzy umieją się bawić. Ale niestety było mało zabaw, ponieważ była tylko tombola. Oprócz tego było super”. (Weronika kl. 6).

„Świetnie prowadzona aukcja! Ogólnie bardzo dobrze zorganizowana impreza, część oficjalna może trwać za długa, ale dyskoteka udana! Barek dobrze prowadzony... Trzeba to powtórzyć!”

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

☺ Pierwszy sprawdzian przed Euro 2012 – losowanie grup eliminacyjnych w Warszawie – wypadł pomyślnie. „Sierotkami” ze strony polskiej byli Boniek i Szarmach, Ukraińców reprezentowali Szewczenko i Błochin. Polska i Ukraina wystąpią w finale jako gospodarze bez eliminacji. Francja znalazła się w słabej grupie D, razem z Rumunią, Bośnią i Hercegowiną, Białorusią, Albanią i Luksemburgiem.

☺ Na tydzień przed olimpiadą Justyna Kowalczyk prezentowała świetną formę. Niemal bawiąc się z rywalkami, Polka wygrała sprint w Canmore, ostatni bieg narciarski przed igrzyskami w Vancouver i umocniła się na pozycji liderki PŚ.

☺ Tomasz Adamek stoczył tładną walkę pięściarską w Newark, która przybliżyła go do

spotkania o pas mistrzowski w kategorii ciężkiej. Pojedynek trwał 12 rund i Polak pokonał Jasona Estradę na punkty. Przed ogłoszeniem werdyktu widzowie w Prudential Center, w większości zresztą Polacy, wstali z miejsc. Sędziowie punktowali 115:113, 116:112, 118:110, wszyscy dla Adamka. Polak był o 7,5 kg lżejszy od przeciwnika.

☺ Dawid „Cygan” Kostecki znokoutował w Rzeszowie w siódmej rundzie włoskiego boksera Dario Cichella w walce o mistrzostwo świata federacji IBC w wadze półciężkiej.

☺ Po wyjazdowym zwycięstwie 70:50 nad Unicają Malaga zespół Asseco Prokom Gdynia pozostaje liderem koszykarskiej grupy C z dużymi szansami na awans do ósemki

najlepszych zespołów Euroligi. W ćwierćfinale najbardziej prestiżowych klubowych rozgrywek nie grała jeszcze dotąd żadna drużyna z Polski.

☺ Łukasz Kubot i Oliver Marach wygrali deblowy turniej ATP w Santiago. W finale pokonali Włocha Potito Starace i Argentyńczyka Horacio Zeballosa 6:4, 6:0.

☺ Najlepszy polski tenisista Łukasz Kubot awansował na 56. miejsce w najnowszym rankingu ATP World Tour.

☺ Reprezentacja Polski przesunęła się z 58. na 57. miejsce w najnowszym rankingu Międzynarodowej Federacji Piłkarskiej (FIFA). W czołówce listy światowej bez zmian – prowadzi Hiszpania przed Brazylią i Holandią. □

Bogdan Usowicz

„Chrystus się rodzi, nas oswobodzi...”

W niedzielę 17 stycznia została odprawiona, pierwsza w nowym roku, Msza Święta dla polskiej wspólnoty katolickiej z Tours i okolic.

Mszę Świętą odprawioną w kościele Saint Paul poprzedziła katecheza dla dzieci przygotowujących się do I Komunii Świętej poprowadzona przez duszpasterza naszej wspólnoty, księdza Stanisława Katę.

W czasie Eucharystii wspomniany został pierwszy znak Jezusa – przemienienie wody w wino w kanie Galilejskiej – znak, poprzez który Jezus objawił swoją chwałę i wezwał swoich uczniów do wiary oraz który stał się dla każdego chrześcijanina symbolem jego przynależności do Kościoła.

Na zakończenie Mszy św. nasz duszpasterz, przywołując czytanie z Księgi Liczb: „Niech cię Pan błogostawi i strzeże. Niech Pan rozpromieni oblicze swe nad tobą, niech cię obdarzy swą łaską. Niech zwróci ku tobie swoje Oblicze i niech cię obdarzy pokojem (...)", pragnął przekazać nam wszystkim swoje życzenia na cały nadchodzący 2010 rok.

Po odprawionej liturgii – jak każdego roku tak i tym razem – odbyło się spotkanie opłatkowe, podczas którego nie mogło zabraknąć polskich bożonarodzeniowych tradycji: łamania się opłatkiem i składania sobie życzeń, jak również śpiewania pięknych kolęd i pastorałek tak bliskich sercu każdego Polaka. □

Opr. Barbara Mzyk

„Czy chcecie przyjąć słowo Boże i wydać Jego owoc?”

Po spotkaniu opłatkowym dla naszej młodzieży w Strasburgu, a następnie po raz pierwszy dla stacjonujących w euro-korpusie żołnierzy i ich rodzin, odbyło się tradycyjnie już, w trzecią niedzielę stycznia, spotkanie gwiazdkowe dla całej naszej wspólnoty polonijnej w Strasburgu. Uroczystej Mszy Świętej w kościele p.w. Matki Bożej z Lourdes przewodniczył ks. Stanisław Kupczak, dziekan

PMK w Alzacji, wraz z naszym tutejszym księdzem proboszczem Ryszardem Górskim oraz księdzem Wojciechem Niemczewskim studiującym w Strasburgu i ofiarnie wspomagającym naszą parafię. Wszyscy wierni jak zwykle pobożnie uczestniczyli w modlitwie i wspólnym śpiewie.

Po Mszy św. w magicznej scenerii kolęd oczekiwaliśmy na jasełka, przygotowane i opra-

cowane przez księży – studentów, ks. Wojciecha Niemczewskiego i ks. Łukasza Świątka, który również wiernie wspomaga naszą wspólnotę, a inscenizowane przez dzieci i młodzież z grup katechetycznych, jak też przez młodzież studiującą związaną czynnie z naszą parafią.

Myślą przewodnią przedstawienia było pokazanie Kościoła jako miejsca spotkania i dialogu Boga i człowieka.

Oplatek PZK po raz pierwszy w Fréjus

Styczeń jest tradycyjnie miesiącem rado-
snego kolędowania. W niedzielę 24
stycznia, tuż po jedenastej, kościół św. Rocha
zaczął się wypełniać rodakami przybywają-
cymi z różnych zakątków Południowej Francji,
od Marsylii po Monako. Na wejście wszyscy
licznie zebrani zaśpiewali kolędę „Dzisiaj
w Betlejem”, a Ksiądz Jerzy Chorzempa TChr
doszedł do ołtarza i wszystkich serdecznie
powitał. Tak licznie zebranych rodaków –
przybyło ponad sto osób – kościół we Fréjus
jeszcze nie widział. W czasie sprawowania
Mszy Świętej nie brakło śpiewanych przez
wszystkich polskich kolęd. Obie lekcje Słowa
Bożego przeczytali przedstawiciele zebranej
wspólnoty i, przybyły do nas specjalnie na to
spotkanie, pan prof. Kazimierz Chruściński,
autor książki „Polacy na Południu Francji”.
W homilii ks. Jerzy podkreślił wartość Słowa
Bożego dla każdego chrześcijanina, którym
ma on żyć na co dzień, aby być człowie-
kiem wolnym.

Po Mszy św. wszyscy zebrani udali
się do specjalnie na tę okazję przygoto-
wanej sali merostwa znajdującej się obok
kościółka. Po przywitaniu wszystkich przez
Prezes Polskiego Zjednoczenia Katolic-
kiego Południowej Francji, panią Lidę
Woźniak-Mailliet, ks. Jerzy odmówił
modlitwę i złożył wszystkim życzenia, zapra-
szając do tamania się oplatkiem i składania
sobie wzajemnie życzeń. Obecni podczas
spotkania nasi francuscy przyjaciele byli
wzruszeni, odkrywając ten piękny polski
zwyczaj. Świąteczny strój zgromadzo-
nych gości i wspólne spożywanie przynie-
sionych dań świątecznych pozwoliły nam

poczuć na nowo magię Wieczery Wigilijnej.

Wspólnego kolędowania nie zabrakło
również podczas Jasełek wystawionych
zaraz po wspólnym obiedzie przez trzy
grupy dzieci i młodzieży z Toulon, Grimaud
i Fréjus. Szczególne brawa należały się
urodzonym już na francuskiej ziemi matym
„aniołkom”, „pastuszkom” i „diabełkom”,
których nienaganna polska recytacja wzru-
szyła tego dnia niejednego rodaka.

Po obiedzie przybyły do nas specjalnie
ze Stupska Profesor Chruściński wygłosił
piękną prelekcję na temat Polaków na
Południu Francji. Na pewno spotkanie
przedłużałoby się do wieczora, niestety
poniedziałkowy dzień pracy zmuszał
wszystkich do powrotu. Wszyscy zegnali
się z nadzieją na ponowne spotkanie na
„święconym” z okazji Wielkanocy. □

Lidia

Wyciemniony kościół został podzielony
na dwie części. W prezbiterium, w blasku
świec czuwają pasterze, św. Rodzina i chórek
muzyczny, natomiast Aniołowie górują usta-
wieni na chórze, na „wysokości”.

Zaczynają pasterze, prosząc śpiewem wraz
z ludźmi: „Niebiosa roś spuście nam z góry...”,
na co Aniołowie odpowiadają: „Oto Pan Bóg
przyjdzie...”.

Wierny lud ponawia prośbę, śpiewając
drugą zwrotkę pieśni: „Niebiosa roś...”,
Aniołowie odpowiadają tym samym: „Oto

Pan Bóg...”. Po chwili wszyscy zaczynają
śpiewać: „Archanioł Boży Gabriel”, a w tym
czasie Archanioł Gabriel godnie zstępuje
z wysokości, aby spotkać Maryję na środku
kościółka.

Spotkanie Maryi i Archanioła jest spotka-
niem Tego, który reprezentuje samego Boga,
z Tą, która mówi w imieniu całej ludzkości.

Wola Boga spotyka się z wolą człowieka,
plan Boga z planami ludzkimi, propozycja
Boga zostaje przyjęta w postępowaniu i przez
postępowanie człowieka.

Po komentarzu Archanioł przekazuje ogień
Maryi i rozpoczyna się diaporama:

*Moment zwiastowania jest początkiem
Kościoła, jest on momentem dialogu i spotkania
Boga z Maryją, od tego czasu zaczyna żyć Kościół
– Wspólnota Boga z ludźmi. Kościół jest żywy,
wspierany nieustannie mocą Ducha św.,
w nim to pod przewodnictwem Pasterzy,
poprzez sakramenty i modlitwę, spotykamy
Jezusa i wchodzimy w dialog z Trójcą św.,
prosząc o zbawienie, o łaskę chrztu i wiary
dla wszystkich ludzi.* *ciąg dalszy na str. 18...*

Z POLONIJNYCH WSPOMNIENI

Concert de Noël exceptionnel

L'église Notre Dame de Miséricorde, Paroisse Polonaise de Couëron

Alors que les décorations de Noël, les embellissements de l'église et la crèche étaient encore en place – et ce jusqu'au 2 Février, comme il est d'usage – trois chorales se

sont produites dans cette chaleureuse église toute revêtue de bois, à la manière des églises de montagne en Pologne. Sous la direction émérite du chef de chœur, Maryvonne Jaffré, les choristes ont interprété un programme varié de chants tels que *Cicha Noc*, en français et en polonais, *Il est né le divin enfant*, *Les anges dans nos campagnes*, etc. mais aussi *Ave Verum*, *Tibie Paiom*, *Nabucco (Coro de Schiavi Ebrei)*, *Venez mes enfants*, *accourez tous*, *Vuprem Oci*, et également quelques chants bretons (particulièrement appréciés dans cette contrée à la limite de la Bretagne): *Petrouz war an Douar*, *Kenavo*.

L'assistance nombreuse s'est montrée absolument enchantée et ne demande qu'à renouveler cette enrichissante manifestation.

Remerciements à Monsieur le Curé Edouard Kawalec, responsable de cette paroisse, d'avoir autorisé ce concert tout à fait inhabituel dans notre église.

*La Commission Paroissiale
Barbara Quéré*

Eglise Notre Dame de Miséricorde
– Paroisse polonaise de Couëron

48, rue de la Frémondrière – 44220 Couëron – contact 02 40 85 36 73

Prochaine rencontre:

Fabrication et vente de gâteaux polonais le samedi 28 mars.

Orléans – Polska Choinka

„Choinka” – święto orleańskiej Polonii – uptynęła w atmosferze serdeczności i radości. To wydarzenie wpisało się do tutejszego kalendarza jako tradycja i niezmiennie od lat, w trzecią sobotę stycznia, gromadzi rzesze Rodaków i ich francuskich przyjaciół. Stałymi elementami tej corocznej uroczystości są Jasełka, wizyta świętego Mikołaja, uczta złożona z polskich potraw oraz... tańce.

Dzięki barwnemu przedstawieniu przygotowanemu i wystawionemu przez uczniów Szkoły Polskiej wszystkich ogarnął uroczysty i ciepły nastrój. I właśnie ten moment wybrano do złożenia gorących gratulacji i uznania za 10-letnią pracę duszpasterską księdzu Stanisławie Kata, który służy wiernym w polskim kościele w Orléans. Z pewnością jeszcze długo trwalibyśmy w tym wzruszeniu, gdyby nie przybycie... św. Mikołaja, wraz z którym najmłodszych ogarnęła szalona radość i nieopisane podniecenie. Wrażeniem nie było końca.

Po tak bogatych przeżyciach pierwszej części wieczoru nastąpił czas biesiady. Bigos, flaczki, kielbasa, serniki, makowce i inne

smakotyki spotkały się z wielkim uznaniem tych, którzy na takie doznania smakowe czekali. A gdy zabrzmiała muzyka, jej rytm porwały wszystkich biesiadników w nieustające płąsy.

Spotkanie jak zwykle bardzo się udało, a dzięki zaangażowaniu i wyczuciu organizatorskiemu naszego księdza, wszyscy przybyli goście czuli się ważni, zauważeni i bardzo mile spędzili ze sobą czas.

Anna Rams

ciąg dalszy ze str. 17...

Po zakończeniu diaporamy, przy śpiewie kolędy „Dzisiaj w Betlejem”, pasterze ustawiają się na środku kościoła, czekając na Aniołów, którzy, schodząc na „ziemię”, odpowiadają im śpiewem „Gdy się Chrystus rodzi”.

Kościół jest wspólnotą, rodziną, w której Bóg Cjciec prowadzi Swęje dzieci w prawdzie i miłości po drogach świata i czasu tak, aby doszły do Wspólnego Rodzinnego Domu, do Nieba. Kościół jest miejscem wybranym przez Boga, w którym spotyka się On z każdym ochrzczonym.

Po tym komentarzu Aniołowie przekazują ogień pasterzom i przy śpiewie „Kolędy dla nieobecných” rozchodzą się na dwie strony, aby wraz z pasterzami uformować krzyż.

Bóg zapragnął Kościoła i zatożył Kościół, aby mieć Rodzinę, Świętą Rodzinę, w której On – Cjciec – będzie przez sakramenty i modlitwę mógł okazywać miłość swoim dzieciom, przez troskę Pasterzy Kościoła – na czele z Papieżem – będzie mógł prowa-

dzić Swęje dzieci, przez świadectwo każdego z nas będzie mógł gromadzić wszystkich ludzi w Kościele.

Wszyscy śpiewamy „Bóg się rodzi”, a Święta Rodzina przemieszcza się ku skrzyżowaniu ramion utworzonego krzyża, gdyż w centrum Kościoła jest zawsze Bóg, który kocha człowieka. Następuje ostatni komentarz:

Niech Kościół na nowo stanie się miejscem naszego nawracania się, naszego wzrastania i dojrzewania, naszej drogi do świętości, prawdziwej świętości. Niech nasza modlitwa w Kościele i za Kościół nie ustaje, a nasza wiara za sprawą Łaski Bożej pogłębia się nieustannie, czyniąc z nas świadków Chrystusa, świadków Miłości, świadków Wspólnoty, w której spotykamy się z Bogiem, świadków Kościoła!

Na zakończenie wszyscy wierni ze wzruszeniem śpiewają „Podnieś rękę Boże Dziecię...”.

To piękne i prawdziwe przesłanie, które spotęgowało i tak już podniosło nastrój inscenizacji, pozostanie na zawsze w naszej pamięci!

Wyrazamy ogromną wdzięczność księżom – reżyserom tego wspaniałego przedsięwzięcia i ich współpracownikom, jak również wszystkim uczestnikom, dziękując im za zaangażowanie i współpracę (mam szczególnie na uwadze rodziców, którzy przyczynili się do świetności przedstawienia przez odpowiednie przygotowanie dzieci i ich kostiumów!). Podziękowania należą się również księdzu Ryszardowi Górskiemu za Jego serce, wyrozumiałość i zaufanie... „Bóg zapłać” im wszystkim!

Po zakończeniu Jasełek udaliśmy się wszyscy na podwieczorek w sali parafialnej, aby kontynuować nasze spotkanie przy przepysznych ciastach domowego wypieku...

I czuliśmy się wszyscy jak w domu, ponieważ kochać Kościół to czuć się w Kościele jak w domu, jak w Domu Ojca!

Iwona Kotakowska

KATECHEZA

Proces Jezusa

na niedzielę 28 lutego

1. W jednym z fragmentów książki „Przekroczyć próg nadziei” Ojciec Święty Jan Paweł II zauważył, że „człowiek często stawia Boga przed swoim trybunałem, zadając Mu prowokacyjne pytania: Czy to prawda, że Ty jesteś Królem? (por. J 18, 37) Czy to prawda, że wszystko, co się dzieje w świecie, [...] w dziejach wszystkich narodów, zależy od Ciebie? Wiemy – kontynuuje Jan Paweł II – jaką odpowiedź dał Chrystus na to pytanie przed trybunałem Piłata: Ja się na to narodziłem i na to przyszedłem na świat, aby dać świadectwo prawdzie (J 18,37). Ale w takim razie: Cóż to jest prawda? (J 18,38). I w tym miejscu kończy się przewód sądowy – ów dramatyczny przewód, w którym człowiek postawił Boga przed sądem swej własnej historii. Z kolei zaś wyrok nie zapada zgodnie z prawdą. Piłat mówi: Ja nie znajduję w Nim żadnej winy (J 18, 38; 19, 6), a w chwilę później ogłasza: Weźcie Go i sami ukrzyżujcie! (J 19, 6). [...] Tak więc wyrok człowieka na Boga nie opiera się na prawdzie, ale na przemocy, na doraźnej koniunkturze. Czyż to właśnie nie jest prawdą dziejów człowieka, prawdą naszego stulecia? Ten wyrok współcześnie powtórzył się w tylu trybunałach w ramach systemów totalitarnej przemocy. Czy ten wyrok nie powtarza się także w demokratycznych parlamentach, kiedy na przykład poprzez stanowione prawo skazuje się na śmierć człowieka nienarodzonego?” – pyta Jan Paweł II.

2. W słowach tych Ojciec Święty wprost nawiązuje do pojmania i procesu Jezusa Chrystusa. W świetle badań biblijnych i historycznych aresztowania Jezusa dokonano na rozkaz najwyższych władz reli-

gijno-sądowniczych Izraela, tzw. sanhedrynu. Składał się on z 71 osób. Dla ważności rozprawy musiało być obecnych co najmniej 23 członków wysokiej rady. Proces, w którym oskarżonemu groziła kara śmierci, powinien być przeprowadzony i zakończony w dzień, wyrok zaś mógł być wydany dopiero nazajutrz. W przypadku Jezusa albo nie dochowano tych procedur, albo też odbyły się tylko przesłuchania zakończone oskarżeniem Go o bluźnierstwo i sentencją: „Winien jest śmierci” (Mt 26, 66). Prawo wydawania i wykonywania wyroków śmierci pozostawało jednak w rękach okupantów rzymskich, reprezentowanych w latach 26–36 przez prefekta Judei Poncjusza Piłata. W zgodzie z wcześniejszym orzeczeniem najwyższego kaptana Kajfasza: „Lepiej jest dla was, gdy jeden człowiek umrze za lud, niż miałby zginąć cały naród” (J 11, 50; por. KKK 596), władze Izraela wydały więc Jezusa Rzymianom pod zarzutem wzniesienia buntu politycznego. Z Ewangelii wynika, że Piłat przeprowadził proces, którego głównymi elementami były zarzuty przedstawione przez arcykapłanów oraz przesłuchanie prowadzone przez niego samego. Prefekt zajmował się tego dnia jeszcze dwoma zwykłymi przestępstwami i sprawą amnestii udzielanej przy sposobności Paschy. Wyrok na Jezusa, jak pamiętamy choćby z filmu „Pasja”, brzmiał: „Będziesz zaprowadzony na Krzyż!” Był to najbardziej niesprawiedliwy wyrok w dziejach, podyktowany grą polityczną, nienawiścią i tchórzostwem.

3. Odpowiedzialność osobistą za śmierć Jezusa ponoszą tylko niektórzy żyjący wówczas Żydzi i Rzymianie. Nie wolno więc

przypisać jej wszystkim Żydom żyjącym wtedy w Jerozolimie, ani tym bardziej Żydom wszystkich czasów. Okrzyk manipulowanego tłumy: „Krew Jego na nas i na dzieci nasze” (Mt 27, 25) oznaczał formułę zatwierdzającą wyrok (KKK 597). „Każdy poszczególny grzesznik – stwierdza Katechizm Kościoła Katolickiego – to jest każdy człowiek, jest w rzeczywistości sprawcą i jakby narzędziem wszystkich mąk, które wycierpiał Boski Odkupiciel. W większym jeszcze stopniu winni są ci, przede wszystkim chrześcijanie, którzy nadal popadają w grzechy i znajdują upodobanie w wadach” (Kom KKK 117). „To nie złe duchy ukrzyżowały Go – upominał znany z łagodności św. Franciszek z Asyżu – lecz to ty wraz z nimi Go ukrzyżowałeś i krzyżujesz nadal przez upodobanie w wadach i grzechach”.

Czy potrafisz powiedzieć, kto wydał i kto nadal wydaje niesprawiedliwy wyrok na Jezusa Chrystusa? Czy umiem rozróżnić pomiędzy poszukiwaniem prawdy, pytaniem o źródła zła, a oskarżaniem Pana Boga? Czy w chwilach cierpienia potrafisz kierować do Pana Boga nie oskarżeniem, lecz modlitwą prośby i skargi?

4. Zapamiętajmy: na proces Jezusa, mimo że doprowadzili do niego konkretni ludzie, chrześcijanie patrzą przez pryzmat Bożego planu odkupienia. Jezus przyszedł, aby nas zbawić, i to nasze słabości i grzechy są główną przyczyną Jego Męki. □

ks. Kazimierz Ziółkowski

A retenir: Bien que le procès de Jésus soit le fait des personnes concrètes, les chrétiens le voient par le prisme du plan divin de la rédemption. Jésus est venu pour nous sauver et nos faiblesses et nos péchés sont la cause principale de sa Passion.

Drodzy przyjaciele

SPK Koło Paryż organizuje (od 12 lutego) cykliczne cotygodniowe spotkania dyskusyjno-filmowe, na których będziemy oglądali filmy o tematyce patriotycznej i społeczno-politycznej z najnowszej historii Polski.

Filmy, które w najbliższej przyszłości proponujemy wspólnie zobaczyć, to: „Dziewczyny z celi – Więźniarki”, „Plusy dodatnie plusy ujemne”, „Słowa prawdy”, „Humer i inni”, „Inka 1946 ...Ja jedna zginę”, „Nocna zmiana”, „Trzech kumpli”, „TW Bolek”.

Spotkania odbywają się co tydzień w każdy piątek od godz. 19.00 w Domu Kombatanta w Paryżu: 20, rue Legendre (2 piętro).

Wszystkich, którym nasza propozycja wydaje się ciekawa, bardzo serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału w naszych spotkaniach.

SPK Zarząd Koła Paryż
(dodatkowe in forma.je: jurma@free.fr)

Koncert zorganizowany przez Konsulat Generalny RP w Lyonie w ramach obchodów Roku Chopinowskiego z udziałem wyróżnionego na ostatnim Konkursie Chopinowskim w Warszawie pianisty Jacka Kortusa.

Program koncertu: Nokturn E-dur op. 62. nr 2; Etiuda gis-moll op. 25 nr 6; Etiuda a-moll op. 25 nr 11; Ballada g-moll op. 23; Polonez As-dur op. 53; Fantazja f-moll op. 49; Sonata b-moll op. 35.

ADWOKAT**Piotr Dmochowski**
Docent Uniwersytetu Paryż X253, av. Daumesnil, 75012 Paris
Przyjmuje tylko na umówione spotkania

tel. 01 39 58 32 47; e-mail: p.dmochowski@noos.fr

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:
TEL. 01 45 88 58 60udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żaloby...**Institut privé France-Europe Connexion**établissement privé d'enseignement supérieur
enregistré au Rectorat de l'Académie de Paris**SZKOŁA JĘZYKA FRANCUSKIEGO**

ZAPISY NA ROK SZKOLNY 2009/2010.

10 godz., 6 godz. lub 4 godziny tygodniowo
20 godzin tygodniowo: STATUS STUDENTA - UBEZPIECZENIE
Zaświadczenie honorowane przez Prefekturę Policji i Ministerstwo Pracy
przygotowanie do egzaminów DELE, DALF i TCF

Cena: od 89 euro za miesiąc. Metro obok szkoły!

Zapisy przez cały rok: 5, rue Sihrau - 75013 Paris (M' Olympiades)

Sekretariat otwarty codziennie od poniedziałku do piątku
od godz. 10 do godz. 14 i od godz. 17 do godz. 19,
w sobotę od godz. 10 do godz. 13.

TEL./FAX: 01 44 24 05 66.

Site: www.ifec-paris.fr; e-mail: ifec@free.fr

Poradnia Psychologicznaprzy Parafii Polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje - bezpłatnie - w niedziele o godz. 17⁰⁰.**Firma Castor - Profil**Proponuje stanowisko: **pracownik wykwalifikowany.**
Sektor: budownictwo – wykończeniówka (mała murarka, montaż z płyt gipsowych,
gładź szpachlowa, malowanie, znajomość elektryki lub hydrauliki mile widziana).Wymagane: świadectwo ukończenia szkoły budowlanej lub udokumentowane
2 lata doświadczenia.Kontrakt pracy: na czas nieokreślony – 39 godzin tygodniowo.
Wynagrodzenie miesięczne brutto: 1800 € + premie uznaniowe.

Kontakt: Jerzy Gawel – tel. 06 29 51 39 56.

♦ Wynajmę studio 30 m² w L'Hailly les Roses, od Marca.
T. 06 86 60 48 36.♦ Sprzedam, apartament 3-pokojowy w Warszawie, 61 m²,
Metro Imielin, wyposażony, 120 000 €, T. 01 47 28 80 27*** USŁUGI FRYZJERSKIE**

damsko - męskie

06 31 90 09 36; 01 48 93 76 53 - ANNA

ZMIĘŃ SWÓJ STARY KOMPUTER... NA NOWY I SZYBK!
bez wychodzenia z domu, w wybranym przez Ciebie terminie
za jedyne **249 EURO.**

Umów się na spotkanie: 06 23 28 07 44; 02 38 97 08 93.

PROBLEMY Z KOMPUTEREM?

tania, szybka i fachowa pomoc u klienta w domu lub w firmie.

- SERWIS sprzętu informatycznego
- MONTAŻ i modernizacja komputerów
- DORADZTWO przy zakupie
- INDYWIDUALNE szkolenia i korepetycje
- INSTALACJE sieci komputerowych
- INTERNET
- INSTALACJA i utrzymanie systemów operacyjnych

Windows 98/ME/XP, GNU/Linux, BSD - wersje polskie i francuskie
wszystko za rozsądną cenę, w dogodnym miejscu i czasie.**ZADZWOŃ: 06 23 28 07 44; 02 38 97 08 93.**

Studium Filozoficzno-Etyczne-Społeczne im. Jana Pawła II organizuje

kurs języka angielskiego dla początkujących Zajęcia rozpoczną się od 1 lutego 2010 i będą odbywać się
w salce przy kościele polskim przy placu ConcordeSzczegółowe informacje w sekretariacie Studium:
236 bis, rue Saint Honoré; tel. 01 42 60 66 58
wtorki i środy 9.00-12.30, czwartki i piątki 16.00-19.00**PORADNIA PSYCHOLOGICZNA**przyjmuje dzieci, młodzież, dorosłych
w języku polskim lub francuskimSpecjalizacja: **konflikty osobiste, rodzinne,**
depresja, problemy adaptacji

T. 06 77 50 07 61 (po 19h), Porte de Champerret; Paris XVII

- **przeprowadzki**
- **przewóz paczek**
(od Nadawcy do Adresata)
- **Paryż - Polska**

- **transport towarów z Polski**
na zamówienie.

Poznań-Konin-Łódź-Warszawa; Siedlce-Białystok-Olsztyn i okolice

tel. +33 (0)6 73 91 12 04; +48 (0)6 00 80 08 08

Mini Mini - klub malucha Mini Mini to bezpieczne miejsce, w którym Twój Maluch zostanie otoczony troskliwą opieką,
a dzięki domowej atmosferze szybko odnajdzie się w nowym otoczeniu.

Zapewniam opiekę dzieci w zależności od potrzeb rodziców:

- całonocna,
- na godziny,
- w czasie ferii szkolnych,
- soboty.

Nasz Klubik mieści się blisko metra nr. 7 (3 min od stacji La Courneuve)
Serdecznie zapraszamy Kontakt: 06 28 63 02 52 - Małgosia

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 0,8 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,5 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 5 € („szukam pracy” – 3 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „ustugi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.fr) – dopłata wynosi –1 € na tydzień („ustugi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości – inf. i cennik w redakcji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

PARYZ : 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi;
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

WYJAZDY DO POLSKI 5 razy w tygodniu, 2 razy dziennie:
14³⁰ - ekspres Południe Polski - Podkarpacie,
16⁰⁰ - reszta Polski; w sumie 120 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

Usługi hydrauliczne

- montaż i instalacje wszelkiego typu
- naprawy
- awarie (24/24)

tel. 06 19 87 33 99; e-mail: mgonski@awp.pl

École Privée NAZARETH

Szkoła Języka Francuskiego

20 lat doświadczenia w Paryżu!!!

Cours Privé d'Enseignement Supérieur - déclaré à l'Académie de Paris

przygotowanie do: DILF, DELF, DALF, TCF i na wyższe studia

Zajęcia wieczorne i sobotnie

68, rue d'Assas, Paris 6; 20, rue Marsoulan, Paris 12;

- status studenta - prawo do pracy -

ZAPISY PRZEZ CAŁY ROK SZKOLNY

Nowe przyjęcia w styczniu 2010

☎ 01 43 03 38 33, ☎ 06 62 69 13 83, ☎ 01 43 05 83 15

COURS DE LANGUE POLONAISE - TOUS NIVEAUX
enseignement individuel ou en groupe, traductions.

Przygotowujemy do: - Europejskich Egzaminów Certyfikacyjnych
z języka polskiego zgodnie z wymogami Rady Europy;
- do matury francuskiej - język polski LV 2 i 3.

www.nazarethfamille.fr

RESTAURANT POLONAIS

SALLE CLIMATISÉE

Heures d'ouverture :

du jeudi au samedi de 12h00 à 15h00,
le soir de 19h00 à 24h00.

Possibilité de réservation de la Salle pour
des repas collectifs et des conférences
du dimanche au mercredi..

Place Maurice Barrès - 75001 Paris

Tel. 01 42 60 43 33, fax: 01 55 35 32 27

www.crypte-polska.com; e-mail: crypte-polska@orange.fr

- * Przeprowadzki, wywóz gruzu, porządkowanie, transport materiałów budowlanych. **Możliwość fakturowania.**
T. 06.66.04.16.67

- * Przeprowadzki, dowóz materiałów - 50 €, wywóz gruzu - 110 €, pół kamiona - 60 €: Mercedes Sprinter.
T. 06.18.05.04.95

SZUKAM PRACY

♦ **Pięćdziesięcioletnia Polka** -
z doświadczeniem i referencjami (słabo mówiąca po francusku) **podejmie pracę polegającą na prowadzeniu domu i opiece nad starszą lub chorą** (w również na Alzheimerera) osobą. Mile widziana praca z mieszkaniem.
Kontakt tel. 02 98 68 11 84.

C:\pomoc komputerowa> Naprawa komputerow klasy PC i MAC [instalacja systemow, usuwanie wirusow, odzyskiwanie danych...]

C:\pomoc komputerowa> Naprawa laptopow_

C:\pomoc komputerowa> Tworzenie stron www_

C:\pomoc komputerowa> Oprogramowanie dla firm [DEVIS, FACTURES...]

Aby kontynuowac naciśnij dowolny klawisz
lub zadzwon: 01 48 07 81 70, 06 25 05 38 62

♦ **DÉMOLITION, ENLÈVEMENT DES GRAVATS, TRANSPORT DE MATÉRIEL, DÉMÉNAGEMENT.**
TEL. 06 200 334 85 - Sylvestre

BIURO TŁUMACZEŃ

W. A. KOCZOROWSKI

Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub

4, villa Juge - 75015 Paris (M^o Duplex)

tel. 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
INFORMACJE PRAWNE

S. Bocianowski, dr prawa międzynarodowego, ekspert sądowy

105 bis, bd de Grenelle, 75015 Paris

Tel. 06 17 98 60 20, tel/fax 01 43 06 00 70

Sprawy administracyjne, małżeńskie, emerytalne, spadkowe itp. we Francji i w Polsce

PODRÓŻE DO POLSKI

* **IZABELL** - REGULARNY PRZEWOZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI POŁUDNIOWEJ. TEL. 01 41 71 12 79; 06 20 87 70 77!

* **LUXSUS** - PRZEWOZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.
TEL. 01 42 38 63 20; 06 62 75 50 06; (00 48 12) 284 12 50

- * **ELEKTRYKA, KARLARZ, MALOWANIE etc.**
Możliwość fakturowania. T. 06 31 55 94 55.

- * **Firma przewozowa - «Monika» FRANCJA - POLSKA!**
Przewóz osób, paczek, laweta, przeprowadzki.
Tel. fran. 06 21 12 48 55; e-mail: francja@monika.go3.pl
tel. pol. +48 602 258 007; +48 602 358 007; +48 15 844 03 04
Paczki odbieramy i dostarczamy na terenie całej Polski.

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'émigration polonaise)

N° 8 (2354): 21.02.2010

Commission paritaire N°: 0510 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) - tél. 01 55 35 32 32

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.fr

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż - Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół, Tomasz Piszarek.

Druk (Imprimerie): INDICA - 26, rue de l'Industrie - 92400 Courbevoie; tel. 01 47 82 32 32.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów.

Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku 10.02.2010

Informacja o prenumeracie na stronie 22.

S A R L F R A N - P O L M A . A .

Dystrybucja artykułów polskich

Sprzedaż hurtowa, detaliczna, realizacja indywidualnych zamówień okolicznościowych

**ciasta • wędliny • ryby • pieczywo • nabiał •
słodczyce • napoje • prasa • książki • filmy DVD****Codziennie świeża dostawa.** Towary na zamówienie z dostawą do domu gratis*Zapraszamy od wtorku do soboty w godzinach od 9⁰⁰ do 20⁰⁰

*przy zamówieniu minimum 50 €

230 rue Paul et Camille Thomoux, 93330 Neuilly sur Marne; tel. **01 41 54 09 85** lub **06 42 83 53 59**
SARL Au Capital de 50 000 €; N°SIRET: 498 769 801 00016; R.C.S. BOBIGNY APE 552 Pwww.zaginieni.pl, e-mail: itaka@zaginieni.pl
tel. (00 48) 22 654 70 70

POMÓŻ ZAGINIONYM WRÓCIĆ DO DOMU

W dniu 21 grudnia 2009 roku w Paryżu zaginął **Grzegorz Goździewicz**. Ma 35 lat, 182 cm wzrostu i piwne oczy. Ostatni raz widziany, jak wysiadał z autobusu, którym przyjechał z Polski do Francji.Ktokolwiek widział **Grzegorza Goździewicza** lub ma jakiegokolwiek informacje o jego losie proszony jest o kontakt z **ITAKA - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych** pod całodobowym numerem: +48 22 654 70 70. Można również napisać w tej sprawie do ITAKI: itaka@zaginieni.pl. Naszym informatorom gwarantujemy dyskrecję.**Zdjęcia Henryka Dąbrowskiego oraz innych zaginionych:** www.zaginieni.pl**STOWARZYSZENIE
ŚW. WINCENTEGO À PAULO
- grupa polska****serdecznie zaprasza na coroczną
ventę (wyprzedaż)
połączoną z degustacją polskich domowych
przysmaków.****27 i 28 lutego 2010, w godz. 11⁰⁰-18⁰⁰**
w salach przy parafii św. Genowefy; 18, rue Claude Lorrain
(Paryż XVI, m° Exelemans).**Dochód z wenty przeznaczony jest na cele
dobroczynne.**Prosimy o liczne przybycie z rodzinami i znajomymi,
by wspomóc naszą akcję charytatywną**GŁOS
KATOLICKI**

PRZYJACIELE

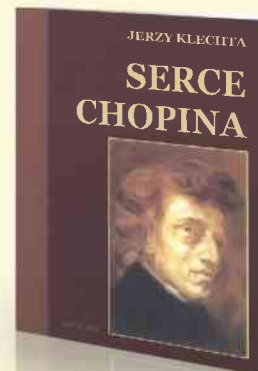
Mr Tadeusz WYRWA	100 €
Mr Adam et Maria KASAK	70 €
Mme Claudine KIEDA	70 €
Mr Mieczysław HILDEBRANDT	100 €
Mme Małgorzata FRĄCOWIAK-SENE	70 €
Mme Wanda PROUST-OGIŃSKA	70 €
SIOSTRY SERAFITKI	70 €

Dalsza część listy Przyjaciół, będzie ukazywać się w kolejnych numerach

**Czytelnikom, którzy w pierwszej Głos Katolicki „Prenumeratę Przyjaciół”,
składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)****Wieczory autorskie red. Jerzego Klechty
autora najnowszej książki wydanej przez Polską Misję Katolicką we Francji
„Serce Chopina”**

Książka o Fryderyku Chopinie ukazuje się z okazji 200-lecia jego urodzin. Fryderyk Chopin był jedną z najwybitniejszych postaci czasów Wielkiej Emigracji, towarzyszył narodzinom Polskiej Misji Katolickiej we Francji, jest największym polskim kompozytorem. Nic zatem dziwnego, że pragniemy przybliżyć jego postać.

Książka ukazuje nam rozmiar geniuszu Chopina, a także pokazuje, jak gorąco biło Jego serce, jak głębokie było Jego umiłowanie Ojczyzny. Ziemi rodzinnej, jej kultury i obyczajów, czerpał wszystko to, co uczyniło z niego jednego z najwybitniejszych kompozytorów w świecie. Był wychowywany przez matkę w wierze katolickiej. O przywiązaniu Fryderyka Chopina do tradycji chrześcijańskiej mówiło się dotąd niewiele, a to ona ukształtowała jego duchowość, co znalazło wyraz w niepowtarzalnych utworach muzycznych, znanych na całym świecie. O tym czytamy w tej książce.

Czwartek, 4 marca 2010 r.

Kaplica Domu Kombatanta; 20, rue Legendre (3. piętro); 75017 Paryż; po Mszy św. o godz. 19:00

Piątek, 5 marca 2010 r.

Kaplica Matki Bożej Fatimskiej; 29, rue de Belleville; 75019 Paryż; po Mszy św. o godz. 19:00

Sobota, 6 marca 2010 r.

Kościół św. Genowefy; 18, rue Claude Lorrain; 75016 Paryż; po Mszy św. o godz. 18:00

Niedziela, 7 marca 2010 r.

Kościół Wniebowzięcia NMP; 263 bis, rue St. Honoré; 75001 Paryż; po Mszy św. o godz. 12:00; i po Mszy św. o godz. 16:00

Firma budowlana zatrudni**szefff ekip oraz pracowników ogólnobudowlanych** do prac w dziedzinie montażu kabin łazienkowych. Wymagana znajomość języka francuskiego oraz prawo jazdy. Praca w regionie paryskim, delegacje na obszarze całej Francji.**Bardzo dobre wynagrodzenie.**

List motywacyjny i CV prosimy kierować na adres e-mail:

3rbat-sud.ferra@orange.fr, lub faks: **04 66 53 76 01**Kontakt telefoniczny pod nr: **06 20 96 68 33**

(od poniedziałku do piątku, od 9:00 do 17:00)

OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIĘRZDZIA Mr et Mme **Henri GRESIQUE** – DOURGES 100 €Mme **Viridianne REY** – PARIS 100 €**Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”**

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise, 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS

KUPON
PRENUMERATY**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

- Pierwsza prenumerata/Abonnement   Odnowienie/Renouvellement
 Rok (56,60 €)   Pół roku (30,30 €)   Przyjaciele „Głosu Katolickiego” (69,60 €)

Imię i nazwisko: _____ Telefon: _____

Adres: _____

Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka - rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles - CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki - Commerzbank Hannover - BLZ 250 400 66 - konto n° 791177900

UBEZPIECZENIA PO POLSKU Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife

Tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 fax 01 34 17 43 51; e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac - 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

22 lutego – 28 lutego

PONIEDZIAŁEK

22 lutego

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8¹⁰ Kwadrans po ósmej 8²⁵ Kawa czy herbata? 8⁵⁰ Jedynekowe Przed-szkole 9²⁰ My Wy Oni – magazyn 9⁴⁵ Film o Franciszku Walickim – dokument 10⁴⁵ Siostry – serial 11³⁰ Plebania – telenowela 12⁰⁰ Wiado-mości 12¹⁰ Klan – telenowela 12³⁵ My w Fin-landii – reportaż 13¹⁰ M jak miłość – serial 14⁰⁰ Doktor Ewa – serial 14⁴⁵ Forum 15³⁰ Skaldo-wie 16⁰⁰ My Wy Oni – magazyn 16³⁰ Zacisze gwiazd 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Jedynekowe Przed-szkole 17⁴⁵ Słownik polsko-polski 18¹⁰ Smaki polskie – magazyn 18²⁰ Najlepszy z najlepszych 18⁵⁰ Plebania – telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19²⁵ Finał Krajowych Eliminacji Konkursu Pio-senki Eurowizji 2010 19⁵⁵ Klan – telenowela 20²⁰ Z archiwum IPN – magazyn 20⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 21²⁰ Wiadomości 21⁵⁰ Sport 22⁰⁵ Pogoda 22¹⁵ Koszykówka mężczyzn – Finał Pucharu Polski 23⁵⁰ Potęga funduszy – maga-zyn 24⁰⁰ Serwis 0¹⁰ Pogoda 0¹⁰ Słownik pol-sko – polski 0³⁵ Opole 2009 na bis 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

WTOREK

23 lutego

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8¹⁰ Kwadrans po ósmej 8²⁵ Kawa czy herbata? 8⁵⁰ Domisie 9²⁰ Aka-demia Domu i Wnętrza – magazyn 9³⁵ Naj-lepszy z najlepszych 10⁰⁰ Rozmowy na temat 10¹⁵ Misja Gryf – reportaż 10⁴⁰ Dom nad roz-lewiskiem – serial 11³⁰ Plebania – telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan – telenowela 12³⁵ Z archiwum IPN – magazyn 13⁰⁵ Barwy szczę-ścia – serial 13³⁰ Alwernia – dokument 14²⁵ Koszykówka mężczyzn – Finał Pucharu Polski 16⁰⁵ Saga rodów – magazyn 16³⁰ Maktowicz w podróży – magazyn 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ Domisie 17⁴⁵ Wielka gra – na bis 18⁵⁰ Plebania – telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20¹⁰ Pogoda 20²⁰ Klan – telenowela 20⁴⁵ Miejsca Przekłète – dokument 21¹⁰ Barwy szczęścia – serial 21⁴⁰ Wilnoteka – magazyn 21⁵⁵ Reportaż 22¹⁵ Sprint przez historię Prze-mysława Babiara – magazyn 22⁴⁰ Saga rodów – magazyn 23⁰⁰ Alwernia – dokument 24⁰⁰ Serwis 0¹⁰ Pogoda 0¹⁰ Maktowicz w podróży – magazyn 0³⁵ Magazyn Medyczny 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

ŚRODA

24 lutego

6⁰⁰ Reportaż 6²⁰ Potęga funduszy – magazyn 6³⁰ Kawa czy herbata? 8¹⁰ Kwadrans po ósmej 8²⁵ Kawa czy herbata? 8⁵⁰ Jedynekowa 9¹⁰ Moliki książkowe – magazyn 9²⁵ Laboratorium XXI w. – magazyn 9⁴⁵ Schudnij – program poradni-kowy 10⁰⁰ Made in Poland – teleturniej 10³⁰

Telewizyjne Wiadomości Literackie 10⁵⁵ Polska z bocznej drogi 11¹⁰ Zaproszenie 11³⁰ Pleba-nia – telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan – telenowela 12³⁵ Miejsca Przekłète – dokument 13⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 13³⁰ Tomasz Lis na żywo 14²⁵ Magia obrotów – koncert 15¹⁵ Sprint przez historię Przemysława Babiara – magazyn 15⁴⁵ Reportaż 16⁰⁵ Studio Polo-nia 16²⁰ Wilnoteka – magazyn 16³⁵ Podróż-nik 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Jedynekowa 17⁴⁰ Polska Year – reportaż 18¹⁰ Polska z bocznej drogi 18²⁰ Dzika Polska – serial 18⁵⁰ Plebania – telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiado-mości 19⁵⁵ Sport 20¹⁰ Pogoda 20¹⁵ Klan – tele-nowela 20⁴⁵ Tydzień Polski – magazyn 21¹⁵ Łączy nas Polska – felieton 21³⁵ Barwy szczę-ścia – serial 22⁰⁵ Wypędzeni – dokument 22⁵⁵ Kronika waw.pl 23⁰⁰ Tomasz Lis na żywo 24⁰⁰ Serwis 0¹⁰ Pogoda 0¹⁰ Dzika Polska – serial 0³⁵ Szansa na życie – magazyn 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

CZWARTEK

25 lutego

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8¹⁰ Kwadrans po ósmej 8²⁵ Kawa czy herbata? 8⁵⁰ Budzik 9¹⁵ W kra-inie władcy smoków – serial 9⁴⁵ Raj – maga-zyn 10¹⁵ Skarby nieodkryte – teleturniej 10⁴⁰ Rozmowy istotne 11¹⁰ Pomorskie krajobrazy 11³⁰ Plebania – telenowela 12⁰⁰ Wiadomo-ści 12¹⁰ Klan – telenowela 12³⁵ Tydzień Pol-ski – magazyn 13⁰⁵ Łączy nas Polska – felieton 13²⁵ Barwy szczęścia – serial 13⁵⁰ Wypędzeni – dokument 14⁴⁰ Laboratorium XXI w. – maga-zyn 15⁰⁵ Bronisław Wildstein przedstawia 15³⁵ Trudny dialog – reportaż 16⁰⁰ Raj – maga-zyn 16³⁰ Wojciech Cejrowski – reportaż 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ Budzik 17⁴⁵ Moliki książ-kowe – magazyn 17⁵⁵ Rozmowy istotne 18²⁵ Pomorskie krajobrazy 18⁵⁰ Plebania – tele-nowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20¹⁰ Pogoda 20²⁰ Klan – teleno-wela 20⁴⁵ Z daleka a z bliska 21²⁵ Egzamin z życia – serial 22¹⁵ Dekalog po Dekalogu – dokument 22⁴⁵ Pitbull – serial 23³⁰ Bronisław Wildstein przedstawia 0⁰⁵ Serwis 0¹⁵ Pogoda 0²⁰ Made in Poland – teleturniej 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

PIĄTEK

26 lutego

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8¹⁰ Kwadrans po ósmej 8²⁵ Kawa czy herbata? 8⁵⁰ Ala i As 9¹⁵ W kra-inie władcy smoków – serial 9⁴⁵ Światowiec – magazyn 10¹⁰ Reportaż 10³⁵ Szansa na Sukces 11³⁰ Plebania – telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan – telenowela 12³⁵ Z daleka a z bli-ska 13²⁰ Egzamin z życia – serial 14⁰⁵ Hity

satelity 14²⁰ Dekalog po Dekalogu – dokument 14⁵⁵ Zagadkowa blondynka 15⁴⁵ Album chopi-nowski 16¹⁰ Notacje – dokument 16²⁵ Portrety twórców – reportaż 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Ala i As 17⁴⁰ Telewizyjne Wiadomości Literackie 18⁰⁵ Reportaż 18³⁰ Hity satelity 18⁴⁵ Pleba-nia – telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wia-domości 19⁵⁵ Sport 20¹⁰ Pogoda 20²⁰ Klan – telenowela 20⁴⁰ Wideoteka dorosłego czło-wieka 21¹⁰ Na dobre i na złe – serial 22⁰⁵ Dotknięci – dramat 0¹⁰ Serwis 0²⁰ Pogoda 0²⁰ Skarby nieodkryte – teleturniej 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

SOBOTA

27 lutego

6⁰⁰ Plebania(5) – telenowela 8⁰⁰ Echa Pano-ramy 8³⁰ Pamiętaj o mnie 8⁴⁰ Magazyn Aktu-ralności Kulturalnych 9⁰⁰ Tam gdzie spadają gwiazdy – serial 9³⁰ Maktowicz w podróży – magazyn 10⁰⁰ Wideoteka dorosłego czło-wieka 10³⁰ Dzika Polska – serial 11⁰⁰ Zło-topolscy – telenowela 11³⁰ Wojciech Cejrow-ski – reportaż 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Wielka gra – na bis 13¹⁵ Na dobre i na złe – serial 14²⁰ Legenda leśnej sceny – magazyn 14⁴⁵ Made in Poland – teleturniej 15¹⁰ Siostry – serial 16⁰⁰ Śniadanie na podwieczorek 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Pamiętaj o mnie 17³⁰ Magda miłość i rak – dokument 18²⁵ M jak miłość – serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport 20⁰⁵ Pogoda 20¹⁵ Dom nad roz-lewiskiem – serial 21⁰⁵ Polowanie na muchy – film 22⁵⁰ Piosenki Leszka A. Moczulskiego 23⁴⁰ Magazyn Aktualności Kulturalnych 24⁰⁰ Wideoteka dorosłego człowieka 0³⁰ M jak miłość – serial 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

NIEDZIELA

28 lutego

6⁰⁰ Klan(5) – telenowela 7⁵⁰ Śniadanie na pod-wieczorek 8⁵⁰ M jak miłość – serial 9⁴⁰ Król Maciuś Pierwszy – serial 9⁵⁰ Kronika waw.pl 10⁰⁰ Msza św. – katedra na Wawelu w Krakowie 12⁰⁵ Złotopolscy – telenowela 12³⁰ Pamiętaj o mnie 12⁴⁵ Słownik polsko – polski 13¹⁰ Zaci-sze gwiazd 13⁴⁰ Przerwany koncert – dokument 14¹⁰ Królowie śródmieścia – serial 14⁵⁵ Chopin2010.pl 15²⁵ Każdy ma swój port – reportaż 16⁰⁰ Skarby nieodkryte – teleturniej 16²⁵ Zapro-szenie 16⁴⁵ Rozmowy na temat 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Pamiętaj o mnie 17³⁰ Szansa na Sukces 18²⁵ M jak miłość – serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁴⁵ Sport 19⁵⁵ Pogoda 20⁰⁵ Fatszerze – serial 20⁵⁵ Zagadkowa blondynka 21⁴⁵ Album chopinowski 22¹⁵ Czas dla kibica 0⁰⁵ M jak miłość – serial 0⁵⁰ Ziarno – maga-zyn 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości □

W GALERII GŁOSU KATOLICKIEGO

*Wielki Post
w zimowej szacie*

Karty telefoniczne
IRADIUM

Taniej do Polski i po całym świecie!

15€
7,50€

100%
SATYSFACJA
KLIENCKA

Punkty sprzedaży:
Kioski supermarkety,
taxiphony, tabac, księgarnie.

Obsługa klienta 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00

☎ 0811 600 311 ☎ 0 1 70 75 19 11

	CZAS KOMUNIKACJI NA KARCIE ZA 15€	MAKSYMALNY CZAS ROZMOWY
Polska	1800*	min
GSM Polska	300*	min
Niemcy	1250*	min
USA+GSM	1500*	min
Włochy	1000*	min
Anglia	1500*	min
Kanada+GSM	1500*	min
Francja	1250*	min
GSM Francja	111*	min

*Dodatkowa opłata za połączenie. Warunki określone przez A.R.T. Numer odradzany z telefonu komórkowego.

Połączenie międzynarodowe w cenie rozmowy miejscowej!**

0,014€/mn

Wybierz
☎ 0811 65 48 48
Następnie numer korespondenta

BEZ ABONAMENTU! BEZ KODU! PROSTO! TANIO!

POLSKA	Niemcy	Dania
USA + GSM	Anglia	Hiszpania
Kanada + GSM	Austria	Belgia
Francja	Norwegia	Rosja
	Włochy	Szwecja...

GSM POLSKA 0,09 €/mn 0821 61 48 48

7/7 Obsługa klienta informacje rachunki i ceny 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00

☎ 0811 300 348*

www.no-limit-telecom.com
Un service du Groupe
IRADIUM

* 0,014€/min (19.00-08.00 w tygodniu, w święta i w weekend); 0,028€/min (08.00-19.00) połączenie z aparatu stacjonarnego.
** Zobacz listę krajów. Warunki sprzedaży na www.no-limit-telecom.com